

INTRODUCERE	2
CAPITOLUL I RAPORTUL DINTRE DREPTUL INTERNATIONAL ȘI DREPTUL INTERN AL STATELOR MEMBRE	4
1.1. Tratatе internaționale și dreptul intern	4
1.2. Cutumele internaționale, principii juridice generale și dreptul intern	11
1.3. Deciziile instituțiilor internaționale și dreptul intern	12
1.4. Hotărârile judiciare și arbitrale și dreptul intern	13
1.5. Alte prevederi de drept internațional	14
1.6 Jurisprudență	15
CAPITOLUL II RAPORTUL DINTRE DREPTUL COMUNITAR ȘI DREPTUL INTERN AL STATELOR MEMBRE	24
2.1. Considerații Introductive	24
2.2. Norma Uniunii Europene	27
2.2.1. Dreptul primar al Uniunii Europene - Tratatе	27
2.2.2 Dreptul derivat al Uniunii Europene- Regulamentele, Directivele și Deciziile 30	
2.2.3. Adoptarea actelor juridice legislative ale Uniunii Europene	33
2.4 Jurisprudență	37
CONCLUZII	43
BIBLIOGRAFIE	46

INTRODUCERE

Scopul și obiectivele lucrării:

Încă de la elaborarea planului, scopul urmărit a fost acela de a examina, în profunzime, aplicabilitatea directă și efectul direct ale acelor izvoare, care, în ierarhia izvoarelor dreptului Uniunii Europene și de drept internațional, astfel cum aceasta a fost stabilită pe cale jurisprudențială, de către Curtea de Justiție de la Luxemburg, se situează în vârful „piramidei forței juridice”, respectiv izvoarele de drept primar și cele de drept derivat.

În acest sens, din punct de vedere teoretic, s-a urmărit prezentarea evolutivă a teoriei efectului direct în dreptul Uniunii Europene (începând de la momentul creării jurisprudențiale a acesteia, prin bine-cunoscuta hotărâre Van Gend & Loos și până în prezent), precum și particularizarea aplicabilității directe și a efectului direct în cazul fiecăruia dintre izvoarele de drept primar și secundar.

Sub aspect teoretic, dar și practic, s-a insistat asupra evidențierii consecințelor pe care consacrarea teoriei efectului direct le-a avut pentru ordinea juridică a Uniunii Europene, a modalităților de surmontare a limitelor acestei teorii, cât și a impactului pe care aplicabilitatea directă și efectul direct îl au asupra activității instanțelor române, ulterior aderării României la Uniunea Europeană. Față de cele menționate, ne-am propus următoarele obiective:

- prezentarea raportului dintre dreptul Uniunii Europene și dreptul intern al statelor membre, pornind de la aspecte de ordin general (sens în care vor fi prezentate teoria dualistă și teoriile moniste) și particularizând, prin aplicarea acestora la cazul României; pentru a asigura o privire de ansamblu, vom analiza aceleași aspecte și în ceea ce privește raportul dintre dreptul internațional și dreptul național. Vom identifica, în acest context, cele trei principale caracteristici ale dreptului Uniunii Europene (aplicabilitate imediată, directă și prioritară a normelor juridice ale U.E.) Subsecvent stabilirii acestora, analiza va aduce în prim-planul atenției una dintre aceste caracteristici, respectiv aplicabilitatea directă;
- realizarea distincției între conceptele de „aplicabilitate directă” și „efect direct”, precum și abordarea comparativă a noțiunilor în dreptul Uniunii Europene și dreptul internațional, în vederea delimitării contextului în care a fost elaborată teoria efectului direct, cât și pentru a sublinia punctele de originalitate ale acesteia în dreptul Uniunii;
- analiza detaliată a conceptelor astfel identificate, a fundamentării legale/jurisprudențiale/doctrinare a acestora, a tipurilor și condițiilor efectului direct, atât în general, cât și pentru cazul particular al fiecăruia dintre izvoarele dreptului U.E. primar și derivat;

- explicarea consecințelor teoretice și practice ale consacării teoriei efectului direct;
- expunerea teoriei efectului indirect al dreptului U.E. (obligația de interpretare a legislației naționale în lumina instrumentelor dreptului Uniunii), aflată în strânsă legătură cu teoria efectului direct și principal mijloc de surmontare a limitelor acesteia;
- examinarea jurisprudenței române relevante în ceea ce privește recunoașterea și aplicarea teoriei efectului direct/aplicabilității directe ale izvoarelor de drept primar și secundar ale Uniunii Europene, urmând a fi prezentate principalele tipuri de cauze la soluționarea cărora au fost avute în vedere izvoarele de drept ale U.E. menționate anterior, hotărârile instanțelor române, precum și comentariul acestora.

Lucrarea este alcătuită din trei capitole, primele capitole surprind aspectele teoretice privind dreptul internațional și dreptul intern al statelor membre, iar în ultimul capitol este expusă o speță privind aplicarea dreptului comunitar în ordinea juridică internă a statelor

Primul capitol tratează raportul dintre dreptul internațional și dreptul intern al statelor membre și anume:

Tratate internaționale și dreptul intern; Obiceiuri internaționale, principii juridice generale și dreptul intern; deciziile instituțiilor internaționale și dreptul intern; hotărârile judiciare și arbitrale și dreptul intern și alte chestiuni de drept internațional cuprinse în constituțiile naționale

Al doilea capitol tratează raportul dintre dreptul comunitar și dreptul intern al statelor membre, cuprinzând următoarele aspecte: Norma Uniunii Europene și Aplicabilitatea dreptului uniunii europene în dreptul intern al statelor membre.

Lucrarea se încheie cu o serie de concluzii, precum și bibliografia finală.

CAPITOLUL I RAPORTUL DINTRE DREPTUL INTERNATIONL ȘI DREPTUL INTERN AL STATELOR MEMBRE

1.1. Tratatate internaționale și dreptul intern

Aproape toate constituțiile conțin prevederi referitoare la tratatele internaționale, dar aceste prevederi diferă în mai multe privințe.

A) Organul investit cu puterea de a încheia tratate

Șeful statului

Organul autorizat să oblige statul la nivel internațional prin tratate, care deține astfel puterea de a încheia tratate, este de obicei șeful statului (regele sau președintele).

Prin urmare, el este cel care „ratifică” tratatele și, prin urmare, stabilește pe plan internațional consimțământul țării sale de a fi legat de tratatul astfel ratificat. Acesta este cazul următoarelor țări: Austria, Danemarca, Grecia, Italia, Luxemburg, Statele Unite ale Americii, Finlanda, Norvegia, Regatul Unit, Turcia, Cehoslovacia, Germania, Spania, Franța, Islanda, Țările de Jos, Portugalia, Albania, Polonia și Liechtenstein.

De exemplu, articolul 68 din Constituția Belgiei prevede că „Regele face tratate”, în timp ce articolul 87 alin. 8 din Constituția Italiei prevede că „Președintele Republicii ratifică tratatele internaționale”¹.

Guvernul

Cu toate acestea, în cazuri excepționale, puterea de a încheia tratate este încredințată Guvernului: de exemplu, conform Constituției Suediei, „orice acord internațional cu un alt stat sau cu o organizație internațională va fi încheiat de către guvern”. În Elveția, Consiliul Federal este responsabil pentru ratificarea tratatelor internaționale.

Parlamentul

Repartizarea responsabilităților între șeful statului și guvern

Prevederile constituționale din alte țări definesc în mod expres categoriile de tratate care pot fi încheiate numai de șeful statului. De exemplu, Constituția Greciei prevede că

¹ Același lucru este valabil și pentru aderarea, care este o altă metodă de încheiere a tratatelor echivalentă în mai multe privințe cu cea de ratificare. A se vedea articolul 2, secțiunea 1, paragraful b, din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor.

Președintele Republicii va încheia „tratate de pace, alianță, cooperare economică și participare la organizații sau uniuni internaționale”.

- cele referitoare la chestiuni care, potrivit dreptului intern, intră în competența exclusivă a Executivului;

- tratate încheiate pentru punerea în aplicare a unui acord prealabil aprobat în mod corespunzător;

- acorduri administrative și tehnice de importanță secundară .

Aprobare legislativă și aprobare administrativă

Acorduri auto-executive

Termenul „acorduri cu autoexecuție”, indiferent de metoda necesară de încheiere (ratificare sau aprobare, cu sau fără autorizație parlamentară sau semnătură simplă), se referă în principiu la acorduri care sunt în sine suficient de explicite și precise pentru a permite o aplicare ușoară. în sistemele juridice interne. Într-un fel, toate acordurile ar trebui să fie autoexecutive, iar cele care nu sunt de obicei prezintă defecte din punct de vedere al tehnicii juridice, de obicei din cauza lipsei de voință politică din partea părților la tratat. În practică, totuși, statele își elaborează uneori în mod deliberat acordurile în termeni foarte generali, dând astfel naștere la convenții extrem de flexibile și flexibile. Aceste acorduri se aseamănă puțin cu directivele Comunităților Europene, care oferă o schiță generală a obiectivelor care trebuie urmărite „lăsând decizia privind forma și mijloacele la latitudinea instanțelor naționale”. Este de la sine înțeles că în toate aceste cazuri, aceste acorduri incomplete trebuie totuși clarificate și completate pe cât posibil de către statele care fac parte din acorduri, prin intermediul unor dispoziții interne de implementare, fie ele legislative sau administrative.

Recomandări

Atribuirea puterii de întocmire a tratatelor puterii executive (Șeful statului în cele mai multe cazuri) este o politică logică și eficientă și una care este susținută de ani îndelungați de practică constantă. Această formulă este într-adevăr logică, deoarece executivul este cel care guvernează și, prin urmare, poartă responsabilitatea gestionării afacerilor externe ale statului, mai degrabă decât Parlamentul, de regulă, - cel puțin direct - sau justiția.

În ultimă analiză, această abordare tradițională, care și-a dovedit valoarea, se bazează, printre altele, pe principiul eficacității acțiunii statului în sfera internațională².

Este de dorit ca acordurile semnate sub rezerva ratificării sau aprobării și, în special, acordurile bilaterale, să fie ratificate sau aprobate prompt de către state.

² În esență, din acest motiv, articolul 7 alin. 2 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor prevede următoarele: „În virtutea funcțiilor lor și fără a fi nevoiți să producă depline puteri, sunt considerați ca reprezentând statul lor:

B. Intervenția parlamentară în procedura de încheiere a tratatelor

După cum s-a menționat mai sus, executivul este cel care deține, de regulă, puterea de a încheia tratate, dar Parlamentul intervine totuși în procedura încheierii pentru a-și da acordul, autorizarea sau aprobarea tratatului care urmează să fie încheiat.

Intervenția parlamentară extinsă

În unele cazuri, Parlamentul are competențe largi de intervenție care, în afară de unele excepții mai mult sau mai puțin minore, sunt aplicabile tuturor tratatelor internaționale. Este și cazul Luxemburgului, Ciprului, Elveției, Turciei și Rusiei, printre altele.

Categorii de tratate supuse aprobării în prevederile constituționale sunt următoarele³:

- tratatele de pace; - tratate politice și militare (în special alianțe); - tratate cu implicații teritoriale; - tratate referitoare la chestiuni care intră în competența legislativului⁴; - tratatele privind participarea la activitatea organizațiilor internaționale; - tratate care implică o povară asupra finanțelor statului.

În unele cazuri mai rare, aprobarea tratatelor de către parlament este necesară pentru din următoarele domenii: - comerț; - cooperarea economică; - statut personal; - soluționarea litigiilor prin arbitraj sau proceduri judiciare.

Semnificația aprobării parlamentare

Spre deosebire de ratificare și alte mijloace de încheiere a tratatelor care sunt acte de drept internațional, aprobarea parlamentară este o măsură de drept intern. Prin această măsură, Parlamentul aprobă tratatul și autorizează executivul să ratifice ori aprobe tratatul pe plan internațional⁵.

Anterioritatea aprobării

În consecință, dacă tratatul este încheiat de executiv înainte de aprobarea sa de către Parlament, există un fapt împlinit și o responsabilitate fundamentală a Parlamentului ca organ reprezentativ este ignorată. În astfel de cazuri, Parlamentul își pierde puterile reale și devine o șampilă.

Forma aprobării

³ Unele constituții necesită acordul Parlamentului pentru convențiile „de o importanță deosebită”, fără alte clarificări (Norvegia, Danemarca, Suedia). În consecință, întrebarea dacă o obligație convențională are sau nu o importanță deosebită depinde de o evaluare politică a statului în cauză. Cu toate acestea, în cazurile de îndoială cu privire la importanța tratatului, în mod normal va fi necesar acordul, ceea ce este un punct în favoarea Parlamentului.

⁴ Aceasta este o categorie foarte largă care cuprinde mai multe subcategorii de convenții internaționale: de exemplu convenții pentru recunoașterea și executarea hotărârilor judiciare străine, convențiile de asistență reciprocă în materie civilă și penală, tratatele de extrădare, convențiile de stabilire, tratatele consulare (în special în măsura în care prevăd privilegii și imunități) etc.

⁵ Conform practicii Regatului Unit, intervenția parlamentară este mai puțin preocupată de autorizare decât de punerea în aplicare a tratatului prin adoptarea tuturor prevederilor legale necesare pentru aplicarea acestuia.

Autorizarea sau aprobarea parlamentară ia de obicei forma unui statut care, sub rezerva excepțiilor, este adoptat în conformitate cu procedura uzuală aplicabilă adoptării oricărei legislații și este apoi publicat în Monitorul Oficial.

Aprobarea tacită

În aproape toate cazurile, Parlamentul își dă autorizația expresă, dar în anumite cazuri o astfel de autorizare poate fi tacită dacă, după o anumită perioadă de timp de la depunerea tratatului cu autoritățile legislative, acestea din urmă nu solicită aplicarea procedurii legislative cutumiare. Tratatul este apoi considerat a fi aprobat tacit. Această formulă simplă și rapidă se aplică la o scară extrem de limitată (Olanda).

State federale

În cazul statelor federale, când tratatele afectează drepturile și obligațiile statelor componente sau au o importanță deosebită pentru acestea, acestea din urmă trebuie, de asemenea, să își dea acordul sau participa într-un alt mod la procedura de adoptare a tratatului. Acest lucru este valabil mai ales pentru landurile germane și cantoanele elvețiene.

Referendumul

În sfârșit, în ceea ce privește anumite tratate de maximă importanță, poporul însuși este obligat să își dea acordul prin referendum. Constituția Elvețiană prevede recurgerea la referendumuri, fie în mod opțional, fie în mod obligatoriu. Referendumele sunt obligatorii în ceea ce privește tratatele care prevăd aderarea la organizațiile de securitate colectivă sau organizațiile supranaționale⁶.

În Franța, un referendum este posibil pentru tratatele care au „implicații pentru funcționarea instituțiilor”. Acesta este cazul și în Austria.

Autorizarea legislativă

Trebuie menționat că, de regulă, Parlamentul își poate acorda acordul în prealabil, prin autorizarea Guvernului să încheie un anumit acord sau acorduri de un anumit tip.

Aprobarea tratatelor de înființare a organizațiilor internaționale cu caracter supranațional

Atunci când sunt în joc chestiuni de importanță majoră, Parlamentul nu se mulțumește cu regulile uzuale de vot în scopul acordării autorizației, ci ia decizia pe baza unei majorități sporite, adică o majoritate specială care este mai greu de realizat. De exemplu, tratatele de înființare a organizațiilor internaționale cu caracter supranațional, care atribuie responsabilități naționale unor astfel de organizații, sunt adesea aprobate cu o majoritate specială.

⁶ În Liechtenstein, de asemenea, un referendum poate fi cerut la cererea unui anumit număr de cetățeni sau a Parlamentului însuși

Recomandări

a. Participarea extinsă a Parlamentului la activitatea de întocmire a tratatelor internaționale a statului este, în fața acesteia, un factor pozitiv care trebuie aprobat și încurajat. Parlamentul ar trebui să joace un rol, cel puțin în ceea ce privește acordurile de o anumită importanță.

Implicarea indirectă a publicului larg în procesul de încheiere a tratatelor este o cerință a democrației.

b. Este de competența fiecărui stat să atingă propriul echilibru în acest domeniu - în conformitate cu tradițiile sale, nevoile sale și principiile democrației - în ceea ce privește repartizarea responsabilităților între executiv și legislativ.

c. Tratatelor enumerate mai sus, pentru care este necesară aprobarea sau autorizarea parlamentară, reprezintă o soluție satisfăcătoare în ansamblu, care se bazează pe ani îndelungați de practică. d. În aproape toate cazurile, autorizarea parlamentară ar trebui să fie preliminară, adică să vină după semnarea tratatului și înaintea actului de ratificare, aderare, aprobare sau acceptare.

e. Este firesc ca statele să ia măsuri de precauție mai mari pentru tratatele care le limitează substanțial suveranitatea și, mai ales, pentru cele care înființează organizații internaționale cu caracter supranațional. Prin urmare, este logic ca, în astfel de cazuri, voturile parlamentare privind aprobarea statutelor să fie supuse majorităților speciale.

f. Dacă acordurile secrete sunt permise de Constituție sau de practica statului, ele nu trebuie în niciun caz să aparțină categoriei de tratate care intră în competența Parlamentului, adică tratate pentru care este nevoie de aprobarea sau autorizarea acestuia din urmă.

g. Toate statele ar trebui să ia măsurile adecvate pentru a scurta, pe cât posibil, durata procedurii parlamentare de aprobare a tratatelor internaționale, care este adesea prea lentă, complexă și înconjurată de formalism excesiv.

h. Autorizarea legislativă a executivului de a încheia tratate aparținând anumitor categorii specifice este un instrument util și eficient pentru statele în activitățile lor internaționale de încheiere a tratatelor și ar trebui utilizat mai pe scară largă în practică.

C. Statutul unui tratat internațional în dreptul intern

Statutul juridic al tratatelor internaționale în cadrul statelor variază considerabil. De exemplu, nivelul lor de importanță în raport cu normele de drept intern este departe de a fi uniform. În unele cazuri, soluțiile naționale se bazează pe Constituția însăși (de exemplu,

Franța, Țările de Jos, Spania, Grecia, Portugalia), în timp ce în altele au rezultat din practică și în special din jurisprudența instanțelor superioare (Belgia, Italia), Elveția, Luxemburg etc).

Superioritatea față de dreptul intern

În unele state - deși nu multe - un tratat încheiat în mod corespunzător are prioritate față de dreptul intern în ansamblu, inclusiv Constituția (Țările de Jos, Belgia, Luxemburg).

În cazurile relativ excepționale în care un tratat are un impact direct asupra Constituției (de exemplu, dacă modifică Constituția sau prevede derogări de la aceasta), alte state recunosc statutul tratatului ca fiind superior sau egal cu Constituția, cu condiția ca acesta să aibă a fost aprobat de Parlament cu o majoritate sporită (Finlanda, Austria).

În sfârșit, anumite tratate de cea mai mare importanță, cum ar fi cele de instituire a Comunității Europene, ocupă uneori o poziție în cadrul statului care este adesea superioară celei a anumitor prevederi ale Constituției (Italia).

Superioritatea asupra statutelor

O altă categorie de state recunoaște superioritatea tratatelor față de legislația anterioară și ulterioară (Franța, Spania, Elveția, Portugalia, Grecia, Bulgaria, Cipru, Croația, Slovenia). Statele în cauză stabilesc în acest scop anumite condiții: aprobarea tratatului de către legiuitor, intrarea în vigoare și, în multe cazuri, îndeplinirea condiției de reciprocitate, adică aplicarea tratatului de către cealaltă parte. Alte state apropiate de această categorie nu acordă prioritate tuturor tratatelor asupra propriei legislații, ci doar unora dintre ele, precum tratatele pentru apărarea drepturilor omului, care prevalează astfel asupra oricărui statut contrar (Liechtenstein, Rusia, România, Cehoslovacia.).

Egalitatea cu statutele

Majoritatea statelor aderă la regula potrivit căreia tratatele au pur și simplu forță de lege. Astfel, în virtutea principiului *lex posterior derogat priori*, tratatele au prioritate față de statutele anterioare, dar pot fi afectate de statutele ulterioare (Germania, Austria, Danemarca, Finlanda, Ungaria, Statele Unite ale Americii, Irlanda, Italia, Suedia, Regatul Unit, Turcia), Norvegia, Islanda, Liechtenstein, San Marino, România, Albania, Cehoslovacia, Polonia și Lituania). Deși aceste țări nu recunosc în mod oficial superioritatea tratatelor față de legislația națională ulterioară, ele o acceptă de fapt și iau diferite măsuri pentru a preveni orice conflict între dreptul intern și tratatul internațional în cauză. Acești pași includ următoarele:

- monitorizarea a priori, în special de către curțile constituționale, a constituționalității tratatului, astfel încât, în caz de conflict între tratat și Constituție, aceasta din urmă să poată fi modificată înainte de acceptarea angajamentului internațional (Franța, Ungaria, Italia, Bulgaria, Spania, România);

- încorporarea în statute specifice a unei clauze care stipulează că acestea vor fi aplicate numai dacă nu intră în conflict cu convențiile internaționale care reglementează aceleași chestiuni sau probleme, la care statele în cauză sunt părți (România, Cehoslovacia, Albania);

- interpretarea statutului de către administrație și, mai ales, de către instanțele de judecată, astfel încât să fie în armonie cu tratatul, luând astfel de bună hotărârea statului de a respecta obligația internațională și de a asigura locul de mândrie acestei obligații în interiorul său; sistemul juridic.

Această măsură, care constă în interpretarea legilor într-un mod compatibil cu tratatele, este aplicată pe scară largă în practică (Finlanda, Luxemburg, Statele Unite ale Americii, Danemarca, România, Norvegia, Suedia); verificări a posteriori, în principal de către instanțele de judecată, asupra constituționalității tratatelor și verificări a priori, în principal de către administrație, asupra conformității proiectelor de legislație cu tratatele existente, astfel încât să se excludă orice conflicte între tratatul internațional și dreptul intern care ar putea implica răspunderea internațională a statului în cazul încălcării prevederilor tratatului.

Inferioritatea în raport cu statutele

În sfârșit, statutul unor tratate poate fi inferior celui al statutelor. Este cazul tratatelor care intră în responsabilitatea exclusivă a administrației sau care sunt încheiate de aceasta din urmă pe bază de autorizare parlamentară. În astfel de cazuri, tratatul are puterea actului executiv (decret, hotărâre ministerială etc.) prin care se aplică în sistemul juridic intern (Austria, Suedia, Danemarca, Irlanda, Germania, Grecia). Cu toate acestea, aceasta este o soluție relativ excepțională care se referă de obicei la tratate de importanță secundară.

Recomandări

a. Faptul că dreptul internațional are prioritate față de dreptul intern nu este deloc contestat. Acest adevăr evident de la sine este o cerință a dreptului internațional. Este suficient să amintim aici articolul 26 (pacta sunt servanda) și articolul 27 (dreptul intern și respectarea tratatelor) din Convenția de la Viena din 1969 care a codificat regulile dreptului internațional în legătură cu convențiile. Mai mult, tot dreptul internațional, și normele referitoare la răspunderea internațională a statelor în special, se bazează pe acest principiu fundamental. După cum sa arătat mai sus, preeminența dreptului internațional este pe deplin acceptată de către state, fie în drept, fie în fapt. Această stare de fapt este făcută și mai clară și mai semnificativă de existența unor sisteme juridice internaționale mai selecte, precum cel al Comunității Europene. Particularitatea dreptului internațional este că este obligatoriu din punct de vedere juridic pentru statele, dar le lasă sarcina aplicării în sistemele lor interne.

Prin urmare, aceștia nu sunt obligați - cel puțin formal - să-i recunoască preeminența în raport cu dreptul național, dar trebuie să se conformeze pe deplin acesteia, în modul în care ei înșiși o decid. Cu toate acestea, ar fi de dorit și ar constitui, fără îndoială, un pas înainte ca statele – și în special noile democrații – să recunoască tot mai mult superioritatea dreptului internațional față de dreptul intern în constituțiile și legislația lor. Unul dintre avantajele unei astfel de abordări cu o orientare internațională ar fi acela de a apropia statele pe baza principiilor juridice internaționale și de a facilita aplicarea dreptului internațional în sistemele juridice interne.

b. Înainte de a accepta o obligație prin tratat internațional, fiecare stat trebuie să se asigure că aceasta este compatibilă cu legislația sa internă și, mai ales, cu Constituția sa.

Dacă există vreo incompatibilitate și statul dorește să devină parte la tratat, trebuie mai întâi să își adapteze Constituția sau legislația pentru a elimina orice conflict cu statul dreptului internațional.

c. Toate statele, în special cele care plasează tratatele internaționale pe picior de egalitate cu statutele interne, trebuie să ia măsuri prin puterile lor executive și legislative pentru a se asigura că nu sunt adoptate noi legi care ar putea încălca prevederile tratatelor actuale deja acceptate și în vigoare.

d. Atunci când aplică și interpretează un tratat internațional, fiecare stat - și sistemul său judiciar în special - ar trebui să asigure preeminența tratatului ori de câte ori acest lucru este fezabil. În caz contrar, ar trebui să depună toate eforturile posibile pentru a reconcilia statul de drept intern și tratatul internațional, astfel încât primul să nu îl încalce pe cel din urmă.

e. În cazul în care conflictul între un tratat internațional și o normă de drept intern este inevitabil, statul trebuie să o modifice cât mai repede posibil pentru a o aduce în conformitate cu obligația internațională.

f. Atunci când adoptă legislație pentru a reglementa relațiile care sunt sau pot fi guvernate de tratatul internațional la care este sau poate deveni parte, fiecare stat ar trebui să includă în această legislație clauze de salvare pentru a proteja tratatul internațional: de exemplu, neaplicabilitatea statut în măsura în care este contrar tratatului.

1.2. Cutumele internaționale, principii juridice generale și dreptul intern

Constituțiile naționale stabilesc o distincție majoră între tratatele internaționale, pe de o parte, și obiceiurile internaționale și principiile juridice generale, pe de altă parte.

Alte țări soluționează această chestiune prin lege, în legătură și cu chestiuni specifice. România face acest lucru pentru anumite întrebări legate în principal de dreptul mării, Suedia pentru anumite chestiuni de drept penal și Norvegia pentru alte subiecte specifice.

Pe de altă parte, constituțiile multor țări păstrează tăcerea cu privire la obiceiurile internaționale și la principiile juridice generale, iar recunoașterea lor - atunci când sunt recunoscute - este lăsată la jurisprudența judiciară (Statele Unite, Regatul Unit, Elveția,

Se poate face o distincție importantă între tratatele internaționale, pe de o parte, și obiceiurile și principiile generale, pe de altă parte, în ceea ce privește domeniul de aplicare și funcția lor generală de izvoare de drept. Tratatele sunt incontestabil sursa internațională preeminentă a cărei funcție este considerabilă și în continuă expansiune, în timp ce obiceiurile internaționale și principiile generale ocupă o poziție mai mult sau mai puțin secundară - în mod distinct subordonată tratatelor - în clasificarea surselor .

Cu toate acestea, ultimele două surse, și în special obiceiurile, joacă frecvent un rol relativ important, la care se referă instanțele interne, în privința domeniilor dreptului internațional care nu au fost încă codificate, cum ar fi imunitatea statului, răspunderea internațională, statutul străinilor etc (Luxemburg și Polonia). În afară de aceste cazuri însă, sursele în cauză - și în special principiile generale - îndeplinesc o funcție relativ limitată. Într-adevăr, rolul lor este în esență subsidiar, suplimentar și interpretativ. Ele sunt utilizate în principal pentru a completa lacunele legislației interne sau pentru a interpreta aceasta din urmă în legătură cu chestiuni de drept internațional (Regatul Unit, Norvegia, Suedia, Finlanda).

Toate statele, în special cele care adoptă noi constituții, ar trebui să acorde prioritate absolută normelor imperative ale dreptului internațional general (jus cogens) față de legislația lor internă, inclusiv constituțiile lor. Această cerință este astăzi aproape universal acceptată.

1.3. Deciziile instituțiilor internaționale și dreptul intern

Spre deosebire de situația privind celelalte izvoare ale dreptului internațional (în special tratatele și, într-o măsură mult mai mică, obiceiurile și principiile generale), constituțiile naționale, cu excepția celei a Portugaliei, nu fac nicio mențiune despre deciziile organizațiilor internaționale care constituie drept instituțional internațional. Constituția portugheză permite încorporarea automată a unor astfel de decizii în dreptul intern, cu condiția ca aplicabilitatea lor directă să fie prevăzută în tratatul de înființare a organizației. Celelalte constituții ignoră problema și, fără îndoială, pentru că problema deciziilor

instituționale internaționale este una relativ recentă și articolul 38 din Statutul Curții Internaționale de Justiție nu le menționează ca izvor de drept internațional.

Constituțiile unor state conțin totuși prevederi speciale referitoare la transferul responsabilităților naționale către organizațiile internaționale. De exemplu, Constituția Germaniei prevede că „Federația poate, printr-o lege oficială, să transfere competențe suverane către instituții interguvernamentale”. Prevederi similare se găsesc în alte constituții (Austria, Grecia, Luxemburg).

Ceea ce sa spus mai sus,, este pe deplin aplicabil acestei surse suplimentare de drept internațional reprezentată de deciziile organizațiilor internaționale. Atunci când astfel de decizii sunt obligatorii pentru statele, ele produc efecte juridice și sunt ridicate la același statut ca tratatele, obiceiurile și principiile generale. Prin urmare, ar fi recomandabil să se recomande ca constituțiile naționale, în special cele în curs de elaborare sau revizuire, să prevadă în mod expres recunoașterea deciziilor instituționale obligatorii. Există o deficiență în situația actuală care ar trebui remediată.

1.4. Hotărârile judiciare și arbitrale și dreptul intern

Constituțiile naționale nu prevăd încorporarea și aplicarea în dreptul intern a hotărârilor și hotărârilor tribunalelor și instanțelor de arbitraj²⁰. Și la această chestiune, textele constituționale rămân tăcute.

În ceea ce privește deciziile Curții Comunităților Europene, ca și în cazul altor decizii comunitare obligatorii, chestiunea este soluționată direct prin tratatul CEE (articolele 187 și 192). Deciziile Curții sunt direct executorii în sistemele juridice interne ale statelor membre. Din punct de vedere specific constituțional, susținerea juridică a hotărârilor judecătorești ale Comunității este asigurată fie de prevederea constituțională - acolo unde există - care autorizează participarea la CEE, fie, în toate cazurile, de instrumentul intern de aprobare a Tratatului CEE, care a fost adoptată în conformitate cu normele constituționale.

În ceea ce privește hotărârile și hotărârile organelor judiciare sau cvasi-judiciare aparținând altor organizații internaționale (de exemplu, Curtea Internațională de Justiție sau Curtea Europeană a Drepturilor Omului) sau ale organelor permanente sau ad tribunalele arbitrale hoc, ar trebui făcută o distincție între, pe de o parte, acceptarea caracterului obligatoriu al deciziilor de către astfel de organisme și, pe de altă parte, aplicarea lor în dreptul intern.

În ceea ce privește acceptarea unor astfel de decizii, este de la sine înțeles că efectul lor obligatoriu este determinat în mod direct și automat de tratatul de constituire a organizației

sau de tratatul de constituire a organului judiciar sau a tribunalului de arbitraj²¹. Întrucât astfel de tratate au fost aprobate anterior în forma corespunzătoare de către statele membre sau statele părți, în conformitate cu normele lor constituționale, rezultă că acoperirea juridică a instrumentelor interne de aprobare, în ceea ce privește legislația internă, se extinde și asupra hotărârilor și hotărârilor obligatorii. dat în temeiul unor astfel de tratate. Această interpretare pare să fie general acceptată.

Pe de altă parte, în ceea ce privește executarea hotărârilor și hotărârilor în dreptul intern, se pare că statele nu aplică niciun sistem anume. În unele cazuri, după ce a fost pronunțată hotărârea arbitrală sau hotărârea judecătorească, se încheie un acord între statele părți la diferend pentru executarea hotărârii judecătorești și soluționarea definitivă a cauzei. În astfel de cazuri, aplicarea hotărârii sau hotărârii internaționale se face prin intermediul unui tratat, care este de obicei aprobat prin lege în statele părți²². Cu toate acestea, procedura obișnuită de executare a hotărârilor judecătorești este următoarea: în fiecare instanță, statul adoptă instrumentele administrative sau legislative de executare necesare, în contextul sistemului său juridic intern, pentru a se conforma hotărârii sau hotărârii

1.5. Alte prevederi de drept internațional

În afară de izvoarele dreptului internațional, inclusiv tratatele în special, constituțiile naționale conțin și dispoziții cu relevanță directă sau indirectă pentru dreptul internațional. Următoarele sunt exemple demne de remarcat ale unor astfel de prevederi:

Mai multe constituții conțin prevederi generale în beneficiul străinilor și apatrizilor (Italia, Portugalia, Statele Unite ale Americii, Rusia, Ungaria, România, Albania, Luxemburg). În alte state, străinii beneficiază de o serie de drepturi și libertăți care sunt garantate de Constituție (Germania, Suedia, Danemarca, Grecia). În fine, prevederi speciale din unele constituții recunosc în mod expres dreptul de azil (Franța, Italia, Portugalia, Rusia, San Marino, Bulgaria, Croația) și în unele cazuri principiul nerepatrierii (Elveția, Bulgaria).

Membrii grupurilor minoritare beneficiază de aceleași drepturi și sunt supuși aceluiași obligații ca toți ceilalți cetățeni. În plus, însă, o serie de constituții conțin prevederi generale pentru protecția acestora (Danemarca, Portugalia, România, Cehoslovacia, Albania, Croația, Lituania), și mai ales pentru protecția minorităților lingvistice (Italia, Elveția, Rusia, Bulgaria). Constituția Ungariei conține prevederi detaliate pentru protecția minorităților. Alte constituții oferă protecție directă pentru anumite minorități (Finlanda, Norvegia, Slovenia). De menționat că constituțiile noilor democrații din Europa Centrală și de Est sunt cele mai susceptibile de a conține prevederi referitoare la minorități, aceasta fiind o problemă care a

căpătat o importanță de actualitate majoră după evenimentele recente care au schimbat radical fața Europei și a lumii.

Nu numai războiul, ci orice recurs la amenințarea sau utilizarea forței în relațiile internaționale sunt interzise (articolul 2 alin. 4 din Carta Națiunilor Unite). Unele texte constituționale, în special cele mai recente, repetă această regulă preemptorie cuvânt cu cuvânt (Ungaria, Slovenia, Cehoslovacia), în timp ce altele, urmând aceeași linie generală, interzic expres agresiunea sau prevăd în mod explicit că forța va fi folosită doar pentru apărare (Portugalia), Danemarca, Norvegia, Turcia, Albania). Este de la sine înțeles însă că chiar și constituțiile de lungă durată care conțin dispoziții generale privind declararea războiului trebuie interpretate, pe baza dreptului internațional, ca autorizează recurgerea la război doar în scopuri defensive. În funcție de țara în cauză, autoritatea de a folosi forța poate fi investită fără restricție șefului statului, șefului statului sub rezerva autorizației parlamentare sau Parlamentului. În sfârșit, unele texte constituționale exclud în mod expres războiul ca mijloc de soluționare a litigiilor (Italia, Ungaria, San Marino), în timp ce Constituția Germaniei prevede că Federația va adera la acorduri privind arbitrajul cu caracter general și obligatoriu.

Statele sunt obligate să ofere protecție permanentă, atât în constituțiile lor, cât și la toate celelalte niveluri ale activității statului, pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului, inclusiv drepturile și libertățile membrilor minorităților naționale și ale străinilor și apatrizilor. O astfel de protecție trebuie, de asemenea, să fie cât mai extinsă și eficientă. Aceasta este o sarcină care trebuie îndeplinită neobosit, neîncetat și fără greșală.

Statele care nu au făcut încă acest lucru ar trebui, în special, să adere la toate convențiile internaționale privind drepturile omului, fie ele de anvergură universală sau europeană.

Statele ar trebui să includă în constituțiile lor, în modul cel mai puternic posibil, cele două obligații cardinale ale dreptului internațional, și anume soluționarea diferendelor internaționale prin mijloace exclusiv pașnice și nerecursul la forță sau amenințarea cu forță în relațiile lor internaționale.

1.6 Jurisprudență

1. CEDO, Marlins împotriva Franței, Cererea nr. 22862/93, Hotărârea din 24 mai 1995.

1. CU FAPT

I. Împrejurările cauzei

Domnul Gérard Guillot și soția sa, doamna Marie-Patrice Guillot, născută Lassauzet, au ales să-i dea fiicei lor, născută la 7 aprilie 1983, prenumele „Fleur de Marie, Armine, Ang le”. După consultarea consilierului de stat la Nanterre, registratorul nașterilor, deceselor și căsătoriilor pentru Neuilly-sur-Seine, căruia i s-a declarat nașterea copilului, a refuzat să înregistreze primul dintre aceste nume pe motiv că nu a apărut în niciun calendar. de zilele sfinților.

Pe certificatul de naștere întocmit la acea vreme se menționează doar „Armine, Ang le”.

A. Procedura în Nanterre tribunal de grande instance

Într-o hotărâre din 7 februarie 1984, tribunalul de grande instanță din Nanterre a respins cererea principală a reclamantilor de a se dispune ca prenumele „Fleur de Marie” să fie adăugat ca prenume al fiicei lor, dar a admis cererea acestora formulată în subsidiar pentru adăugarea lui „Fleur-Marie”. S-a reținut după cum urmează: „Consilierul de stat s-a opus cererii pe motiv că, în timp ce „Fleur” și „Marie” sunt, atunci când sunt luate separat, prenumele acceptabile în dreptul francez, acesta nu este cazul „Fleur de Marie”.

Reclamantele susțin că „Fleur de Marie” este compusă din două nume recunoscute de dreptul francez, care, legate prin prepoziția „de”, formează numele eroinei din *Mystères de Paris* a lui Eugène Sue, operă de renume mondial.

Cu toate acestea, deși un prenume poate fi compus din până la două nume deja utilizate, el nu poate consta, ca în cazul de față, dintr-o combinație de două nume legate printr-o prepoziție, deoarece ar înceta să mai fie o simplă reutilizare a unui băiat tradițional. sau numele de față și să devină o imagine inventată la pofta indivizilor, cu toate că ar putea avea o imaginație la fel de vie ca Eugène Sue.

În orice caz, aceasta nu a fost intenția legiuitorului atunci când a reglementat alegerea numelor. În consecință, cererea principală din acțiune trebuie respinsă, dar nu există niciun motiv pentru a nu admite cererea formulată în subsidiar referitoare la prenumele „Fleur-Marie”.

Din aceste motive,...

Respinge cererea reclamantilor de a se dispune adăugarea prenumelui „Fleur de Marie” ca prim prenume al copilului născut la 7 aprilie 1983 și denumit deja Armine Angèle.

Declară, pe de altă parte, că prenumele „Fleur-Marie” este acceptabil în temeiul dreptului francez și dispune ca acesta să fie adăugat ca prenume al copilului sus-menționat.

Dispune ca dispozitivul prezentei hotărâri prin care se dispune adăugarea prenumelui să fie trecut în marja certificatului de naștere al copilului.

Dispune ca nicio copie legalizată a certificatului să nu fie predată fără completarea menționată...”.

B. Procedura la Curtea de Apel Versailles

Domnul și doamna Guillot au făcut recurs la Curtea de Apel Versailles, care la 18 septembrie 1984 a menținut hotărârea instanței de mai jos în următorii termeni:

„...Deși, în ciuda cerințelor obligatorii ale Legii din 11 Germinal An XI, care prevede că prenumele trebuie alese din diversele calendare utilizate, jurisprudența tinde către o abordare mai liberală pentru a ține seama de schimbări în obiceiurile sociale, obiceiurile locale și tradițiile de familie, este necesar să se împiedice părinții să aleagă nume excesiv de capricioase și atât de excentrice încât copilul este probabil să fie prima victimă. Este cazul prenumelui „Fleur de Marie”. , în ciuda faptului că era numele eroinei unei celebre opere literare.

Pe de altă parte, nu există niciun motiv să nu admită susținerea în subsidiar conform căreia prenumele ar trebui să fie compus din cele două prenume „Fleur” și „Marie” juxtapuse...”.

C. Procedura la Curtea de Casație

Invocând în special articolele 8, 9 și 14 din Convenție, reclamantii au declarat recurs la Curtea de Casație (Secția I Civilă), care le-a respins recursul la 1 octombrie 1986 pentru următoarele motive:

„....

... dispozițiile secțiunii 1 din Legea din 11 Germinal AnXI nu sunt contrare ... articolelor [8, 9 și 14] din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și

Libertățile fundamentale, care stabilesc doar principii generale referitoare la respectarea vieții private și de familie, libertatea de conștiință și interzicerea discriminării între persoane;...

... Curtea de Apel, care nu era obligată să intre în amănuntul mai fin al raționamentului părților, a reținut, în exercițiul liberei sale puteri de apreciere, că prenumele ales, pentru că era excentric și excesiv de capricios, și cu toate că era numele eroinei unei opere literare celebre, era de natură să dăuneze intereselor copilului; făcând acest lucru, Curtea de Apel și-a justificat în drept decizia.....”

II. Legislația și practica națională relevantă

A. Regulile aplicabile la momentul faptelor

1. Cod civil

Articolul 57 din Codul civil prevedea:

„Certificatul de naștere trebuie să menționeze data, ora și locul nașterii, sexul copilului și prenumele care i se vor da, prenumele, prenumele, vârstele, ocupațiile și adresele tatălui și mamei și, după caz, ale persoana care înregistrează nașterea...

...

Prenumele care figurează pe certificatul de naștere al copilului pot fi modificate, dacă există un motiv întemeiat și în drept, printr-o hotărâre a tribunalului de grande instance emisă la cererea copilului sau, în timpul minorității copilului, a reprezentantului legal al acestuia. . Ordinul se face și se publică în conformitate cu condițiile prevăzute la articolele 99 și 101 din prezentul cod. Adăugarea de nume poate fi, de asemenea, ordonată”.

2. Legea din 11 Germinal Anul XI și aplicarea acesteia

13. Secțiunea 1 din Legea din 11 Germinal Anul XI prevedea:

„... numai numele în uz în diferitele calendare și cele ale figurilor cunoscute ale istoriei antice pot fi înscrise ca prenume în registrele de naștere; registratorii nu trebuie să înscrie alte nume în registrele lor.”

Circulara ministerială din 12 aprilie 1966 de modificare a circularei generale privind starea civilă (Monitorul Oficial din 3 mai 1966) prevedea în special:

„... ALEGEREA PRENUMELOR

...

Principii generale

...

Aplicație practică

(a) Cu toate acestea, trebuie observat că impactul obiceiului în acest domeniu a redus considerabil restricțiile care au fost puse inițial în privința acceptării numelor de către dispozițiile Legii din 11 Germinal An XI luate literal.

Este adevărat că aceste prevederi au o valoare practică, deoarece oferă registratorilor nașterilor, deceselor și căsătoriilor un bastion împotriva inovațiilor care li se par a fi de natură să dăuneze mai târziu intereselor copiilor și care, prin urmare, ar fi inacceptabile.

În practică, registratorii nașterilor, deceselor și căsătoriilor, care trebuie să ia decizia imediată dacă un prenume este acceptabil, nu se poate aștepta să întocmească o listă a resurselor exacte ale calendarelor și ale istoriei antice pentru a determina dacă un anumit prenume este acceptabil. prenumele este inclus sau nu în acest patrimoniu. În practică, li se cere să folosească bunul simț atunci când își exercită puterea de apreciere, astfel încât să se asigure că legea este aplicată cu o măsură de realism și liberalitate, cu alte cuvinte în așa fel încât schimbările în moravurile sociale care au sfințit anumite utilizări să fie nu sunt ignorate

și că sunt respectate caracteristicile locale supraviețuitoare și chiar tradițiile de familie despre care se poate demonstra că există. Grefierii nu trebuie să piardă din vedere faptul că este sarcina părinților să aleagă prenumele și că, în cea mai mare măsură posibilă, ar trebui să se țină seama de orice dorințe pe care le-ar fi exprimat.

...

(b) În afară de prenumele permise în mod normal în limitele stricte ale Legii Germinalei, pot fi, prin urmare, acceptate următoarele, ținând cont de considerentele de mai sus și, după caz, cu condiția producerii probelor corespunzătoare:

1. anumite prenume de origine mitologică (cum ar fi Achille, Diane, Hercule etc.);
2. anumite prenume specifice limbilor locale ale teritoriului național (basca, bretonă, provensală etc.);
3. anumite prenume străine (cum ar fi Ivan, Nadine, Manfred, James etc.);
4. anumite prenume care corespund unor cuvinte care au un sens specific (cum ar fi Olive, Violette etc.) sau chiar nume de familie vechi (cum ar fi Gonzague, Régis, Xavier, Chantal etc.);
5. prenumele compuse, cu condiția ca acestea să nu includă mai mult de două nume simple (cum ar fi Jean-Pierre sau Marie-France, dar nu, de exemplu, Jean-Paul-Yves, care ar fi o combinație de trei prenume).

(c) În mod excepțional, registratorii nașterilor, deceselor și căsătoriilor pot accepta, dar cu o oarecare precauție:

1. anumite diminutive (cum ar fi „Ginette” pentru Geneviève, „Annie” pentru Anne, sau chiar „Line”, care este derivat din prenumele feminine care conțin acea terminație);
2. anumite forme prescurtate de nume duble (cum ar fi „Marianne” pentru Marie-Anne, „Marlène” sau „Mil ne” pentru Marie-Hélène, „Maïté” pentru Marie-Thérèse, „Sylvianne” pentru Sylvie-Anne etc.);
3. anumite variații de ortografie (de exemplu Michèle sau Michelle, Henri sau Henry, Ghislaine sau Guislaine, Madeleine sau Magdeleine etc.).

(d) În cele din urmă, s-ar părea că registratorii nașterilor, deceselor și căsătoriilor ar trebui să refuze doar să introducă nume alese de părinți care nu au fost stabilite în mod demonstrabil ca nume în Franța printr-o utilizare suficient de răspândită. Astfel, în special, registratorii ar trebui să refuze în mod sistematic să introducă nume pur capricioase sau nume care, din cauza naturii, semnificației sau formei lor, nu pot constitui în mod normal nume de prenume (nume de familie, nume de obiecte, animale sau calități, cuvinte folosite ca nume de scenă sau prenume sau pseudonime, nume onomatopice sau care amintesc de evenimente politice).

..."

Într-o hotărâre din 10 iunie 1981, Curtea de Casație a precizat că „părinții pot alege, în special, ca prenume, sub rezerva generală că, în interesul copilului, nu sunt considerate ridicole, nume utilizate în diferitele calendare; și, deși nu există o listă oficială a numelor de prenume permise, nu există niciun motiv pentru a cere ca calendarul pe care se bazează să provină de la o autoritate oficială” (Prima Divizie Civilă, 10 iunie 1981, Recueil Dalloz-Sirey 1982, p. 160).

3. Legea din 6 Fructidor Anul II

Legea din 6 Fructidor An II prevedea - și prevede în continuare:

Sectiunea 1

„Niciun cetățean nu poate purta un nume sau un prenume altul decât cele menționate în certificatul său de naștere; cei care și-au renunțat la numele inițial le vor relua.”

Sectiunea 2

„Nici un poreclit nu poate fi adăugat la numele inițial, cu excepția cazului în care a fost folosit până acum pentru a distinge membrii aceleiași familii și nu evocă atribute feudale sau nobiliare”.

Sectiunea 4

„Tuturor funcționarilor publici le este interzis în mod expres să facă referire la cetățeni în documente altfel decât prin numele lor de familie, prenumele menționate pe certificatul de naștere sau porecelele admise la secțiunea 2 și să consemneze orice alte nume în copiile certificate sau certificatele scurte pe care le au. problema ulterior.”

B. Noile reguli

Legea nr. 93-22 din 8 ianuarie 1993 privind starea civilă, familia și drepturile copilului, care a creat funcția de judecător de familie, a abrogat Legea din 11 Germinal XI și a înlocuit ultimele două alineate ale articolului 57 din Codul civil cu următoarele: prevederi:

„Prenumele copilului vor fi alese de tatăl și mama acestuia... Oficiul de înregistrare al nașterilor, deceselor și căsătoriilor va înscrie imediat prenumele alese pe certificatul de naștere. Orice prenume consemnat în certificatul de naștere poate fi ales ca prenume obișnuit.

În cazul în care prenumele menționate sau oricare dintre ele, fie luate singure, fie legate de celelalte prenume sau de numele de familie, i se par registratorului ca fiind contrare intereselor copilului sau dreptului terților de a-și proteja numele de familie, registratorul nașterilor, decesele și căsătoriile trebuie să informeze de îndată acest lucru consilierul de stat, care poate sesiza apoi judecătorul de familie.

Dacă judecătorul consideră că prenumele este contrar intereselor copilului sau încalcă dreptul terților de a le proteja numele de familie, va dispune radierea numelui din registrele de

nașteri, decese și căsătorii. În cazul în care părinții nu reușesc să aleagă un nume alternativ compatibil cu interesele menționate mai sus, acesta va da copilului un alt prenume la alegerea sa. Decizia se consemnează în marja tuturor documentelor referitoare la starea civilă a copilului.”

Pe de altă parte, Legea din 8 ianuarie 1993 nu a abrogat Legea din 6 Fructidor anul II.

PROCEDURĂ ÎN FAȚA COMISIEI

Domnul și doamna Guillot au depus o cerere la Comisie la 28 martie 1987. Aceștia au susținut că refuzul autorităților de a introduce în certificatul de naștere numele pe care l-au ales pentru copilul lor a constituit o încălcare a dreptului la respectarea vieții private și a familiei lor. Viata garantată în articolul 8 din Convenție. Ei au invocat, de asemenea, o încălcare a dreptului lor la un proces echitabil în sensul că observațiile consilierului statului nu le-au fost comunicate înainte ca Curtea de Apel de la Versailles să-și pronunțe hotărârea, contrar articolului 6 din Convenție.

La 10 octombrie 1994, Comisia a declarat cererea (nr.22500/93) admisibilă în ceea ce privește prima dintre plângeri. În raportul său din 12 aprilie 1995 (articolul 31), aceasta și-a exprimat opinia cu treisprezece voturi pentru unsprezece împotriva că nu a existat o încălcare a articolului 8. Textul avizului Comisiei și al celor două opinii separate cuprinse în raport sunt reproduse ca anexă la prezenta hotărâre[fn3] .

OBSERVAȚII FINALE ALE GUVERNULUI LA CURTĂ

În memoria sa, Guvernul a cerut Curții „să respingă cererea... și să constate, în conformitate cu opinia exprimată de Comisie în raportul său din 12 aprilie 1995, că plângerea întemeiată pe încălcarea articolului 8 din Convenție nu este fondată”.

CU PRIVIRE LA LEGEA

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

În opinia reclamantilor, refuzul registratorului nașterilor, deceselor și căsătoriilor și, ulterior, al instanțelor de a le permite să-și numească fiica „Fleur de Marie” a constituit o încălcare a dreptului lor la respectarea vieții private și a familiei lor. Viață. Aceștia s-au invocat pe articolul 8 din Convenție, care prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a locuinței și a corespondenței sale.

2. Nu trebuie să existe nicio imixtiune din partea unei autorități publice în exercitarea acestui drept, cu excepția cazurilor în care este în conformitate cu legea și este necesară într-o societate democratică în interesul securității naționale, siguranței publice sau bunăstării economice a țării, pentru prevenirea dezordinii sau a criminalității, pentru protecția sănătății sau a moravurilor sau pentru apărarea drepturilor și libertăților altora.”

Guvernul și Comisia au contestat acest motiv.

A. Aplicabilitatea articolului 8

Curtea notează că articolul 8 nu conține nicio dispoziție explicită privind prenumele. Cu toate acestea, întrucât constituie un mijloc de identificare a persoanelor în cadrul familiilor lor și în comunitate, prenumele, ca și numele de familie (a se vedea, *mutatis mutandis*, hotărârea Burghartz împotriva Elveției din 22 februarie 1994, seria A nr. 280-B, p. 28, 24 și Hotărârea Stjerna împotriva Finlandei din 25 noiembrie 1994, Seria A nr. 299-B, p. 60, 37), privesc într-adevăr viața privată și de familie.

În plus, alegerea prenumelui copilului de către părinți este o chestiune personală, emoțională și, prin urmare, intră în sfera lor privată. Prin urmare, obiectul plângerii intră în domeniul de aplicare al articolului 8 și, într-adevăr, acesta nu a fost contestat.

B. Respectarea articolului 8

În speță, este necesar mai întâi să se stabilească dacă refuzul de a permite domnului și doamnei Guillot să-și numească fiica „Fleur de Marie” ridică o problemă de nerespectare a vieții lor private și de familie în temeiul articolului 8 1. În această legătură, gradul de inconvenient cauzat reclamanților este decisiv (a se vedea hotărârea Stjerna citată anterior, p. 63, 42 in fine).

Domnul și doamna Guillot au afirmat că au fost dezamăgiți de a nu-și putea da fiicei lor numele pe care l-au ales după o analiză atentă și de care erau atașați. Convinși că instanțele franceze și-au substituit pur și simplu propria lor preferință pe a lor, ei au rămas, în plus, cu un sentiment de nedreptate.

Mai mult, au suferit zilnic de consecințele situației astfel create. De fiecare dată când trebuiau să treacă prin formalități referitoare la copil, aveau sarcina dureroasă de a explica diferența dintre prenumele ei obișnuit („Fleur de Marie”) și cel înregistrat la registrul nașterilor, deceselor și căsătoriilor. Ei au adăugat că, dacă nu i-a fost schimbat numele de prenume prin hotărâre judecătorească, fiica lor va fi obligată să treacă prin același proces explicativ de-a lungul vieții.

Potrivit Guvernului, consecințele refuzului de înregistrare a prenumelui în litigiu au fost prea limitate pentru a constitui o nerespectare a vieții private și de familie a reclamanților. Fiica reclamanților a purtat de obicei numele de „Fleur de Marie” și nimic nu a împiedicat-o să facă acest lucru în toate relațiile sale private sau, în afara documentelor oficiale, să îl folosească în semnătură.

În plus, pentru a ține cont atât de dorințele părinților, cât și de interesul primordial al copilului, autoritățile judiciare au reținut că prenumele „Fleur-Marie”, care se aseamănă foarte mult cu prenumele ales inițial, este acceptabil.

Comisia a fost de acord cu această ultimă opinie în esență.

Curtea poate înțelege că domnul și doamna Guillot au fost supărați de refuzul de a înregistra prenumele pe care l-au ales pentru fiica lor. Ea constată că, în consecință, acest prenume nu poate apărea pe documentele și actele oficiale. În plus, consideră probabil că diferența dintre prenumele în drept al copilului și prenumele pe care ea îl folosește efectiv - ea este numită „Fleur de Marie” de către familia ei și este cunoscută sub acest nume social – implică anumite complicații pentru reclamanți atunci când acționând în calitate de reprezentanți statutari ai acesteia.

Cu toate acestea, Curtea reține că nu este contestat faptul că copilul folosește în mod regulat prenumele în litigiu fără obstacole și că instanțele franceze - care au avut în vedere interesul copilului - au admis cererea formulată în subsidiar de către reclamanți de înregistrare a prenumelui „Fleur”. -Marie" (a se vedea paragrafele 10 și 11 de mai sus).

Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu consideră că inconvenientul reclamat de reclamanți este suficient pentru a ridica problema nerespectării vieții lor private și de familie în temeiul articolului 8 1. În consecință, nu a existat o încălcare a articolului 8. .

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. Hotărăște în unanimitate că articolul 8 din Convenție se aplică în prezenta cauză;
2. Hotărăște cu șapte voturi împotriva și două că nu a existat nicio încălcare a acesteia.

CAPITOLUL II RAPORTUL DINTRE DREPTUL COMUNITAR ȘI DREPTUL INTERN AL STATELOR MEMBRE

2.1. Considerații Introductive

Ordinea juridică a Uniunii Europene reprezintă un ansamblu complex și eterogen de norme, datorită metodelor multiple folosite pentru atingerea finalității tratatelor și practicii instituționale . în funcție de intensitatea competențelor atribuite Uniunii, actele adoptate de instituțiile sale prezintă intensitate normativă și forță juridică variabile. Astfel, putem vorbi de un veritabil drept al Uniunii Europene cu precădere în cadrul pilonului comunitar , întrucât actele adoptate în sfera politicii externe și de securitate comună și a cooperării polițienești și judiciare în materie penală (cu anumite excepții) nu sunt constrângătoare juridic.

Dincolo de această diversitate, ordinea juridică a Uniunii rămâne relativ unitară, întrucât toate componentele sale contribuie la realizarea obiectivelor comune, prevăzute de tratate. Cadrul instituțional unic al Uniunii Europene este un alt important garant al acestei unități, în ciuda competențelor diferite ale instituțiilor, în funcție de pilonul în care ne situăm. Interpretarea unitară a dreptului UE ține de competențele CJCE, iar aplicarea, de asemenea unitară, revine statelor membre. Efectul direct al dreptului UE contribuie la acțiunea sa omogenă.⁷

Dreptul comunitar cu predilecție, dar și ordinea juridică a Uniunii în general, se prezintă ca un ansamblu structurat și coerent, grație izvoarelor autonome, existenței unor instituții și proceduri proprii de emitere a normelor, de interpretare și de sancționare a încălcării lor .

Respectarea dreptului UE este garantată de Curtea de Justiție a Comunităților Europene, în timp ce acțiunea acesteia este garantată de principiile priorității și efectului direct stabilite de Curte. Ne confruntăm cu un nou sistem juridic, integrat în Comunități și Uniune și în ordinea juridică a statelor membre, care s-a dovedit de-a lungul timpului a fi principalul instrument de integrare.

Ordinea juridică a Uniunii, în favoarea căreia statele membre și-au restrâns suveranitatea, rămâne un intermediar între dreptul internațional și dreptul federal. Dreptul

⁷ Anamaria Groza, *Uniunea Europeană Drept Instituțional*, Ed. C.H.Beck, București, 2008,p.121

comunitar s-a desprins în mod clar de dreptul internațional, în special prin normele dreptului secundar, și a urmat un proces de constituționalizare.

Ordinea juridică a Uniunii Europene în sens mai larg rezultă din ansamblul de reguli ale raporturilor juridice la care Uniunea participă.

Strict vorbind, această ordine juridică reprezintă relațiile dintre Uniunea Europeană și statele membre, raporturile dintre persoanele fizice și juridice, aparținând sau nu statelor membre, relațiile dintre Uniunea Europeană și alte organizații internaționale.

Ordinea dreptului Comunitar este dată de două categorii principale de norme și anume:⁸

1) Norme cu valoare de legi fundamentale:

- contracte instituționale și contracte de modificare.

2) Norme cu valoare de legi ordinare, elaborate de instituții în existența și funcționarea lor:

- surse derivate;

- surse suplimentare.

În cadrul predării de specialitate au fost formulate mai multe criterii de clasificare a normelor juridice ale UE, dar criteriul cu cel mai mare acord este cel al forței juridice. Așadar, găsim următoarea clasificare:

- surse primare;

- sursă secundară sau drept derivat secundar;

- normele juridice rezultate din obligațiile externe ale Uniunii;

- surse suplimentare;

- surse nescrise.

Izvoarele primare (sau dreptul primar, origine) sunt (date) mai presus de toate tratatele de instituire a Comunităților Europene, respectiv Tratatul de la Roma din 25 martie 1957, care a intrat în vigoare la 14 ianuarie 1958.

Categoria surselor primare include și tratatele care în timp modifică tratatele originale și anume (în ordine cronologică inversă):⁹

- Tratatul de la Lisabona (T.L.), semnat la 13 decembrie 2007 și intrat în vigoare la 1 decembrie 2009 (care este în prezent în vigoare întrucât este sediul materiei modificatoare);

- Tratatul de la Nisa, semnat la 26 februarie 2001 și intrat în vigoare la 1 februarie 2003;

- Tratatul de la Amsterdam, semnat la 2 octombrie 1997 și intrat în vigoare la 1 mai 1999;

- Tratatul de la Maastricht, cunoscut și sub denumirea de Tratat privind Uniunea Europeană, semnat la 7 februarie 1992 și intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993;

⁸ Apostol Tofan, Dana, „*Instituții administrative europene*”, Ed. C.H.Beck, București, 2006,p.214

⁹ Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, Ed. Universul juridic. București, 2011.,p.153

- Actul Unic European, semnat la Luxemburg și Haga la 17 și 28 februarie 1986 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1987.

Protocoalele și declarațiile anexate la tratatele originale sau la tratatele care le modifică în conformitate cu Convenția de la Viena din 23 mai 1969 privind dreptul tratatelor, articolul 2.1 și prevederile Tratatelor UE au aceeași valoare ca și Contractele anexate.

- tratatele și actele care modifică sistemul instituțional al UE;
- tratatele și actele care aduc modificări reglementărilor bugetare ;
- tratatele și actele cu privire la aderarea noilor state. Concret, este vorba despre (în ordine invers cronologică): Tratatul de aderare a României și Bulgariei la UE (cel mai nou tratat de aderare); Tratatul de aderare a Republicii Cehia, Estoniei, Ciprului, Letoniei, Lituaniei, Ungariei, Maltei, Poloniei, Sloveniei și Slovaciei - 16 aprilie 2004¹⁰ ; Actele de aderare a Austriei, Finlandei și Suediei - 24 iunie 1994¹¹ ; Actele de aderare a Spaniei și Portugaliei din 12 iunie 1985¹² ; Actul de aderare a Greciei - din 24 mai 1979¹³ și Actele de aderare a Danemarcei, Irlandei și Regatului Unit din 22 ianuarie 1972¹⁴ .

Izvoarele derivate sunt formate din ansamblul actelor unilaterale ale instituțiilor Uniunii Europene. Dreptul derivat cuprinde: regulamentul, directiva, decizia, recomandarea și avizul.

a) Regulamentul este similar cu dreptul intern. Funcționează prin generalizare și abstractizare; este obligatoriu în toate elementele sale; orice cerere incompletă este interzisă. Regulamentul este obligatoriu pentru scopul de atins și pentru formele sau mijloacele de realizare a acestuia. Acest regulament este obligatoriu pentru legislația națională în toate statele membre ale Uniunii.

b) Directiva urmează tehnica legii-cadru, completată de regulamentul de aplicare. Spre deosebire de regulament, directiva este obligatorie doar cu privire la obiectivul final propus, lăsând statele membre să decidă formele și mijloacele prin care poate fi atins. Ca regulă generală, directiva se adresează anumitor state membre. Excepția apare atunci când directiva se adresează tuturor statelor membre, dar aceasta este specificată din punct de vedere al conținutului. Nu se aplică direct. Va fi implementat, dar poate avea un impact direct.

c) Decizia este importantă pentru destinatarii desemnați. Este obligatoriu atât pentru scopul final preconizat, cât și pentru formele și mijloacele de realizare a acestuia; decizia este obligatorie numai în materie de drept intern al anumitor state membre.

¹⁰ Intrat în vigoare la 1 mai 2004.

¹¹ Intrat în vigoare la 29 august 1994.

¹² Intrat în vigoare la 1 ianuarie 1987.

¹³ Intrat în vigoare la 1 ianuarie 1981.

¹⁴ Tratatul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1973.

d) Recomandarea și opinia expertului sunt „nu sunt obligatorii”, adică nu au efect coercitiv și, prin urmare, nu sunt surse legale în adevăratul sens, ci au o funcție de stabilire a tendințelor.

Diferitele categorii de angajamente externe ale Comunităților/Uniunii, care se multiplică și se diversifică pe măsură ce se implică mai mult în relațiile internaționale. Sunt adevărate izvoare de drept pentru ordinea juridică a Uniunii Europene. Așa găsim:¹⁵

- acorduri comunitare/unionale cu țări terțe sau cu organizații internaționale;
- acte unilaterale emise de organisme create prin acorduri externe ale comunităților;
- unele tratate încheiate de statele membre ale Comunității/Uniunii cu țări terțe.

Izvoarele complementare sunt cele rezultate din acorduri între statele membre în domeniile jurisdicție națională. În măsura în care obiectul lor se încadrează în domeniul de aplicare și extinderea obiectivelor definite de tratate, acestea sunt denumite „drept complementar” și pot fi considerate dispoziții ale dreptului Uniunii în sensul cel mai larg.

Jurisprudența ocupă un loc important în rândul surselor juridice ale Uniunii Europene. Exercițarea unei activități normative de către Curte se caracterizează în special prin aplicarea unor metode dinamice de interpretare și printr-un amplu recurs la principiile generale ale dreptului.

2.2. Norma Uniunii Europene

2.2.1. Dreptul primar al Uniunii Europene - Tratatul

Dreptul primar este baza constituțională a Uniunii Europene. primatul lor asupra tuturor celorlalte surse este absolut. Curtea de Justiție a numit Tratatul o Cartă Constituțională și le-a plasat în vârful piramidei legislației comunitare.

Tratatul instituțional are funcția de constituție în măsura în care prevăd organele cărora le delegă competențe și între care stabilesc relații și pentru că stabilesc o împărțire a competențelor și a competențelor între organele Comunităților Europene și ale statelor membre. Curtea de Justiție a folosit expresia „document constituțional fundamental” în cauza *Les Verts v Parlament européen*¹⁶.

Aceste analize funcționale nu ignoră însă faptul că Tratatul privind Uniunea Europeană și tratatele fondatoare sunt tratate încheiate conform dreptului internațional clasic.

Tratatul

¹⁵ Bercea Raluca, *Drept European*, Ed. CH.Beck, București, 2007

¹⁶ Dan Vătăman, *Instituțiile Uniunii Europene, Caiet de seminar*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p.121

Tratatele reprezintă fundamentul întregului edificiu comunitar, „soclul instituțional al unei entități politice și juridice inedite”¹⁷. Dreptul primar cuprinde tratatele originare ale Comunităților și Uniunii Europene, tratatele de modificare ale acestora și tratatele de aderare.

Suntem în prezența unui drept dinamic și complex, datorită revizuirilor succesive și aderării unui număr impresionant de state. Complexitatea a devenit însă nocivă, întrucât pune în discuție claritatea și lizibilitatea acestei surse de drept.

Tratatele originare.

Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului a fost semnat la Paris la 18 aprilie 1951 și a intrat în vigoare la 23 iulie 1952 la Nisa. Tratatele de instituire a Comunității Economice Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice au fost semnate la Roma la 25 martie 1957 și au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958. Tratatul de la Maastricht a marcat aprofundarea integrării și extinderea competențelor comunitare și a transformat Comunitatea Economică Europeană într-o Comunitate Europeană. Tratatul de la Lisabona abrogă în mod tacit TCE și îl înlocuiește cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Cu toate acestea, TCEA a rămas în vigoare cu o serie de modificări. Cele trei tratate sunt completate de dispozițiile independente ale Tratatului de instituire a Uniunii Europene, semnat la Maastricht la 7 februarie 1992 și care a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993.¹⁸

Tratatele de aderare.

Pentru o listă a tratatelor de aderare, a se vedea capitolele și secțiunile anterioare ale lucrării.

Alte izvoare de drept primar.

O serie de decizii adoptate de Consiliu și ratificate ulterior de statele membre pentru a intra în vigoare, sunt asimilate dreptului primar. Elementul determinant constă în modalitatea în care se produce intrarea în vigoare. Curtea de justiție nu este competentă să exercite controlul jurisdicțional în această materie. Întâlnim asemenea izvoare în privința extinderii drepturilor care formează conținutul cetățeniei europene (Articolul 25 (ex-articolul 22 TCE)), a procedurii electorale uniforme Articolul 223 (ex-articolul 190 alineatele (4) și (5) TCE)), a extinderii competențelor CJCE Articolul 261 (ex-articolul 229 TCE)), a resurselor proprii (Articolul 311 (ex-articolul 269 TCE)) etc. în asemenea cazuri, Consiliul decide cu unanimitate, la propunerea Comisiei și după consultarea (sau i. izul conform) al Parlamentului European.

Aplicarea tratatelor.

¹⁷ R. Mehdi, *op. cit.*, p. 163.

¹⁸ Dacian Cosmin Dragoș, *Uniunea europeană, instituții, mecanisme*, Ed. CH Beck, Ediția a-III-a, 2007.

Cerința ratificării de către toate statele a devenit din ce în ce mai dificil de realizat în condițiile creșterii constante a numărului statelor membre. Intrarea în vigoare a Tratatelor de la Maastricht și Nisa, precum și rezultatele referen- dumurilor privind Tratatul instituind o Constituție pentru Europa și Tratatul de la Lisabona demonstrează din plin această realitate. Tratatul de la Lisabona reacționează, arătând că „dacă la capătul unui interval de doi ani de la semnarea tratatului [...], patru cincimi din statele membre au ratificat respectivul tratat și unul sau mai multe state membre au întâlnit dificultăți pentru a proceda la ratificare, Consiliul European se sesizează asupra situației (art. 48 alin. 5 TUE)”.¹⁹

Revizuirea tratatelor.

Procedura de drept comun este reglementată unitar de art. 48 TUE și este structurată în trei etape: inițiativa, consultarea și ratificarea. O inovație majoră în cursul acestei proceduri a fost introdusă de proiectul de tratat instituind o Constituție pentru Europa. Dincolo de eșecul acestui proiect, inovația a fost reluată de Tratatul de la Lisabona. Inițiativa revizuirii poate aparține statelor membre sau Comisiei și este transmisă, sub forma unui proiect, Consiliului. în cursul etapei următoare, Parlamentul European, Comisia (în cazul în care aceasta nu s-a aflat la originea propunerii) și Banca Centrală Europeană (în cazul modificărilor instituționale din domeniul monetar) sunt consultate. în funcție și de consultări, Consiliul poate emite un aviz favorabil pentru convocarea unei Conferințe interguvernamentale . Convocarea CIG poate avea loc și cu majoritate simplă (a se vedea Actul Unic European). Modificările care urmează a fi aduse tratatelor sunt adoptate în cadrul Conferinței interguvernamentale, prin consens. Intrarea lor în vigoare este condiționată de ratificarea de către toate statele membre.

Problema ratificării în unanimitate a revizuirilor se pretează considerațiilor făcute cu prilejul analizării aplicării în timp a tratatelor comunitare.

Regim juridic.

Regimul juridic al tratatelor este determinat de preeminența lor absolută în ordinea juridică comunitară. Astfel, Curtea de justiție nu este competentă să exercite un control jurisdicțional în privința dispozițiilor lor, întrucât acestea reflectă voința statelor suverane.

Supremația tratatelor în dreptul comunitar în raport cu toate celelalte izvoare, este asigurată printr-o serie de instrumente jurisdicționale (și nu numai) consacrate de tratate și de practică. Concordanța acordurilor internaționale cu tratatele este asigurată grație competențelor consultative ale Curții de justiție și posibilității sesizării acestei instituții de către statele membre, Consiliu, Comisie și Parlamentul European pentru a se pronunța asupra compatibilității cu tratatele, a unui acord care urmează a fi încheiat (art. 300 alin. 6 TUE). în cazul unui aviz negativ al Curții, încheierea acordului este posibilă doar după revizuirea

¹⁹ Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene, ediția a-III-a*, Ed. Universul Juridic, București, 2006,p.176

tratatului²⁰. Dacă Curtea de justiție nu a fost în măsură să se pronunțe anterior încheierii unui acord internațional printr-un aviz consultativ și apreciază respectivul acord ca fiind contrar tratatelor, ea are posibilitatea de a anula decizia de încheiere a acordului²¹. Anularea nu produce efecte juridice față de terți, situația creată fiind reglată de dispozițiile dreptului internațional public referitoare la validitatea tratatelor.

Extrem de importante în orice sistem juridic, principiile generale ale dreptului reliefează rolul creator al judecătorului²². „În dreptul comunitar, ca de altfel și în dreptul intern și în dreptul internațional, principiile generale ale dreptului constituie ilustrarea cea mai remarcabilă a puterii normative a jurisprudenței”²³. Principiile generale ale dreptului conferă Comunităților caracterul de Comunitate de drept, asigurând totodată coerența și interpretarea uniformă a dreptului UE.²⁴

2.2.2 Dreptul derivat al Uniunii Europene- Regulamentele, Directivele și Deciziile

Acestor izvoare li se alătură o serie de acte care nu au un destinatar, precum și acte emise de instituțiile și organele comunitare în cursul procedurilor legislative, bugetară etc. Sursa acestor acte este practica instituțională, care le-a dezvoltat în mod deosebit, motiv pentru care le numim „acte atipice”. Doar o mică parte din aceste acte sunt prevăzute de tratate.

Actele specifice cooperării interguvernamentale nu prezintă forța juridică a actelor din pilonul comunitar (§3). Ele sunt adoptate conform unor proceduri specifice

Regulamentele

Reglementările astfel cum sunt definite la art. 288 TFUE au „aplicație generală”, acestea sunt „obligatorii în întregul lor și se aplică direct în fiecare stat membru” și, alături de directive, decizii, recomandări și avize, contribuie la exercitarea competențelor Uniunii.

Criteriul de distincție între regulament și decizie se referă la aplicarea lor generală și nu la denumirea sau la modul în care au fost adoptate.

Reglementările, care sunt obligatorii în toate elementele lor, diferă pe de o parte de directivele, care sunt obligatorii doar pentru statele în raport cu scopul urmărit, și pe de altă parte de actele juridice neobligatorii. Reglementarea se impune tuturor subiectelor de drept: persoane fizice, state, institutii.

²⁰ CJCE, aviz, 14 decembrie 1991, 1/91.

²¹ CJCE, 9 august 1994, Franța c. Comisiei, cauza C-327/91, Culegere, p. 1-3461.

²² O. Manolache, *op. cit.*, p. 24-49.

²³ C. Blumann, L. Dubouis, *op. cit.*, p. 441.

²⁴ Anamaria Groza, *Uniunea Europeană Drept Instituțional*, Ed. C.H.Beck, București, 2008, p.163

Fiind direct aplicabil, regulamentul integrează în mod automat în ordinele juridice naționale, excluzând orice măsură de transpunere națională²⁵ sau tot ceea ce ar putea deforma natura și efectele sale²⁶. Prezentarea regulamentelor în publicațiile naționale poate fi justificată pe motive de informare, sub condiția ca acestea să nu genereze îndoieli asupra caracterului de act juridic al Uniunii Europene al dispozițiilor reproduse, autoritățile statelor membre pot adopta numai acele măsuri prevăzute de regulament²⁷ iar măsurile se justifică a fi necesare numai atunci când regulamentul se apreciază că este lacunar.

Regulamentul are efect direct și dă naștere la drepturi și obligații în beneficiul, respectiv, sarcina subiectelor de drept cărora li se adresează, de care jurisdicțiile naționale vor trebui să țină cont²⁸.

Regulamentele, potrivit art. 297 alin. (1) TFUE²⁹ se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Acestea intră în vigoare la data prevăzută de textul lor sau, în absența acesteia, în a douăzecea zi de la publicare³⁰. Absența publicării nu antrenează ilegalitatea regulamentului, dar exclude efectul său obligatoriu³⁰.

Directivele

Potrivit articolului 288 TFUE, „directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru căruia i se adresează în ceea ce privește rezultatul care trebuie atins, lăsând responsabilitatea formei și mijloacelor autorităților naționale”. Cu alte cuvinte, politica prescrie rezultate și lasă destinatarilor competența de formă și mijloace pentru a obține rezultatele dorite în intervalele de timp specificate. Statele trebuie să notifice Comisiei măsurile luate pentru punerea în aplicare a directivelor.

În acest sens, Curtea a precizat obligația statelor „de a alege formele și mijloacele cele mai adecvate în vederea asigurării efectului util al directivelor”³¹, menționând totodată, „competența lăsată statelor membre, în ceea ce privește forma și mijloacele măsurilor de luat de către instanțele naționale, este în funcție de rezultatele pe care Consiliul sau Comisia înțelege să le atingă”³².

Transpunerea implică adoptarea, de către statul care trebuie să-și îndeplinească obligațiile ce decurg din directivă, a măsurilor necesare conformării cu respectiva directivă.

²⁵ CJCE, hotărârea din 7 februarie 1973, Commission/Italia, C-39/72.

²⁶ CJCE, hotărârea din 2 februarie 1977, Amsterdam Bulb/Produktschap/voor Siergewassen, C-50/76.

²⁷ CJCE, hotărârea din 11 februarie 1971, Norddeutsches Vieh-und Fleischkontor Hauptzollamt Hamburg St. Annen, C-39/70.

²⁸ CJCE, hotărârea din 14 decembrie 1971, Polti/Ministero delte Finanze, C- 43/71.

²⁹ V.n. art. 254 TCE.

³⁰ CJCE, hotărârea din 24 mai 1974, Hauptzollant Blelefeld/Konig, C-185/73.

³¹ CJCE, hotărârea din 8 aprilie 1976, Royer, C-48/75.

³² CJCE, hotărârea din 23 noiembrie 1977, Enka BV/Inspecteur der Invoerrechten en Accynzen, C-38/77.

De asemenea, transpunerea presupune ca statele membre să elimine din legislația internă acele norme incompatibile cu directiva.

Spre deosebire de regulament. Directiva nu beneficiază de aplicare directă și, pe cale de consecință, nici de efect direct. Prin urmare, particularii nu pot invoca, în principiu, directivele în fața jurisdicțiilor naționale.

Potrivit art. 297 alin. (2) TFUE, directivele care se adresează tuturor statelor membre, se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Ele intră în vigoare la data prevăzută de textul lor sau, în absența acesteia, în a douăzecea zi de la data publicării. Celelalte directive se notifică destinatarilor lor și produc efecte prin această notificare.

Deciziile

Potrivit articolului 288 TFUE, Decizia este „obligatorie în întregul său. Dacă sunt precizați destinatarii, decizia este obligatorie numai pentru aceștia.”

Potrivit Curții de Justiție, obligația este un element caracteristic al deciziei „care o deosebește de măsurile intermediare de pregătire a deciziei definitive și de actele neobligatorii”.

Destinatarii deciziei sunt statele sau persoanele fizice. Decizia este un act individual de executare.

În funcție de destinatar și de conținut, deciziile pot avea un impact direct, pentru ca hotărârea să fie executorie, aceasta trebuie comunicată destinatarilor. Ca și în cazul Directivei, dacă decizia nu indică destinatarii, aceasta va fi publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Acesta intră în vigoare la data indicată în textul său sau, în lipsă, în a douăzecea zi de la data publicării sale. Deciziile adresate unui destinatar sunt comunicate și intră în vigoare la această comunicare.

Alte rezoluții sunt valabile numai pentru organele care le adoptă (de exemplu, rezoluții privind adoptarea diferitelor statute sau privind înființarea de comitete sau alte organisme). În sfârșit, anumite decizii sunt de importanță interinstituțională, cum ar fi descărcarea de gestiune a Parlamentului European pentru execuția bugetului. Toate aceste decizii nu fac parte din dreptul secundar.

Trebuie făcută o distincție între deciziile-cadru și deciziile specifice fostului Pilon III al Uniunii Europene, numit cooperare judiciară în materie polițienească și penală.

Ordinea juridică a actelor juridice obligatorii este determinată de respectarea unor cerințe legate de temeiul juridic, etapele procesului decizional, formalitățile legate de autentificarea actului juridic și de intrarea în vigoare a acestuia.

Determinarea temeiului juridic trebuie să se bazeze pe scopul și conținutul actului juridic, în funcție de o serie de elemente obiective care pot fi verificate de instanță.

Caracterul suficient al motivării se determină în funcție de natura actului și de contextul emiterii sale³³. Astfel, pentru actele care se înscriu deja într-o anumită tradiție, este suficientă și o motivare mai succintă. Pentru cele care derogă de la tradiția în materie și pot da naștere unor consecințe mai grave, motivarea trebuie să fie exhaustivă. Conform Regulamentului interior al Consiliului (art. 17), obligația de motivare se impune inclusiv în cazul avizelor și recomandărilor, cu excepția unei decizii contrare a Consiliului sau a Coreper.

Intrarea în vigoare are loc după un termen de 20 de zile de la publicarea în JOUE, dacă actul nu conține dispoziții contrare. Aceasta poate surveni mai repede doar în cazuri justificate (dar nu mai curând de 3 zile), iar în mod cu totul excepțional, imediat, doar în cazuri de necesitate imperativă, justificată de motive serioase de prejudiciere a interesului comunitar.

Retroactivitatea actelor comunitare este în principiu interzisă, ca o consecință a principiului securității juridice. De la această regulă, fac excepție normele de procedură, actele adoptate pentru acoperirea unui vid juridic, precum și actele de natură penală și administrativă mai favorabile. În toate cazurile, încrederea legitimă a justițiabililor trebuie salvagardată.

Ieșirea din vigoare a unui act se face prin ajungerea la termen (dacă un astfel de termen a fost prevăzut), abrogare (produce efecte doar pentru viitor) și prin retragerea actului. Retragerea actelor comunitare este posibilă, cu condiția să survină în termen rezonabil. Pentru actele care generează drepturi, retragerea este posibilă doar în cazuri de ilegalitate și cu justificarea unui interes public.

Recomandările și avizele

Recomandările și avizele, spre deosebire de actele juridice ale UE examinate mai sus, nu sunt obligatorii.

2.2.3. Adoptarea actelor juridice legislative ale Uniunii Europene

Procesul legislativ desfășurat la nivelul Uniunii Europene prezintă mai multe particularități. Astfel, observăm, pe de o parte, faptul că procesul legislativ este guvernat de principiul cooperării mai multor instituții și, pe de altă parte, existența mai multor proceduri legislative.

În prezent, procedurile de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene sunt prevăzute în Partea a șasea - „Dispoziții instituționale și financiare”, Titlul I - „Dispoziții instituționale, Capitolul 2 - „Actele juridice ale Uniunii, procedurile de adoptare și alte

³³ CJCE, 26 noiembrie 1975, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique e. a. C. Comisie, cauza 73/74, Culegere, 1975, p. 1491.

dispoziții” din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Potrivit art. 289 alin. (1) TFUE, „procedura legislativă ordinară constă în adoptarea, în comun, de către Parlamentul European și Consiliu a unui regulament, a unei directive sau a unei decizii, la propunerea Comisiei”. În continuare, alin. (2) precizează faptul că, „în cazurile specifice prevăzute în tratate, adoptarea unui regulament, a unei directive sau a unei decizii de către Parlamentul European, cu participarea Consiliului sau de către Consiliu cu participarea Parlamentului European constituie o procedură legislativă specială³⁴”. Prin urmare, două sunt procedurile legislative prin care sunt adoptate actele juridice ale Uniunii Europene, și anume: procedura ordinară și procedurile specială.

A. Procedura legislativă ordinară (art. 294 TFUE³⁴)

Articolul 294 TFUE descrie cursul procedurii ordinare în 15 alineate. Astfel, procedura se caracterizează prin 4 momente diferite și anume: prima lectură; a doua lectură; Mediere și a treia lectură. Din analiza articolului reiese clar că procedura legislativă actuală nu diferă semnificativ de cea de dinainte de 2009 în Art. 252 din Tratatul de instituire a Comunității Europene (TCE), procedură cunoscută sub denumirea de procedura de codecizie. Deci nu ne înșelăm când spunem că procedura de codecizie a fost schimbată în procedura legislativă ordinară.

Prima lectură

Analizând vechile dispoziții în paralel cu actualele dispoziții ale TFUE, observăm că „avizul” pe care Consiliul l-a primit anterior înainte de a decide cu majoritate calificată asupra actului legislativ propus spre adoptare este în prezent înlocuit cu „poziția Parlamentului European în primă lectură”. Același lucru este valabil și pentru „poziția comună” pregătită de Consiliu atunci când nu a fost de acord cu propunerile Parlamentului, o poziție comună care a fost înlocuită cu „poziția Consiliului în primă lectură”. În plus, formularea actuală a articolului nu mai prevede că Parlamentul European nu va propune nicio modificare.

A doua lectură

În termen de trei luni de la primirea amendamentelor de către Parlamentul European, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, aprobă modificările, iar actul se consideră aprobat. De asemenea, este posibil ca amendamentele Parlamentului să nu fie aprobate de Consiliu; în acest caz, președintele Consiliului „convoacă Comitetul de conciliere în termen de șase săptămâni, de comun acord cu președintele Parlamentului European”. Și în această

³⁴ Fostul art. 251 Tratatul instituind Comunitatea Europeană (TCE).

etapă, „Consiliul hotărăște în unanimitate asupra amendamentelor care au făcut obiectul unui aviz negativ din partea Comisiei”.³⁵

Se poate observa că această a doua lectură nu este diferită de cea prevăzută înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

Arbitraj

Dacă, după cum sa menționat mai sus, Consiliul nu adoptă toate amendamentele cu majoritate calificată în termen de 3 luni de la primirea amendamentelor Parlamentului European, Președintele Consiliului, de comun acord cu Președintele Parlamentului, va interveni în termen de 6 săptămâni. , Comisia de mediere. Este compus din „membrii consiliului sau reprezentanții acestora și tot atâtea adjuncți”. Este sarcina comisiei să „atingă un acord asupra unui proiect comun cu majoritatea calificată a membrilor” 5. Termenul limită al comisiei pentru a ajunge la un acord este de 6 săptămâni de la data convocării. Acordul se bazează pe pozițiile din a doua lectură ale Parlamentului și Consiliului. În cazul în care un text comun nu este adoptat în termenul stabilit, actul propus se consideră a nu fi fost adoptat. Vă rugăm să rețineți că, spre deosebire de prevederile anterioare ale Tratatului de instituire a Comunității Europene, TFUE, astfel cum a fost modificat prin Tratatul de la Lisabona, conține o nouă dispoziție care prevede că „Comisia va lucra la inițiativele necesare pentru a promova pozițiile Parlamentul și Consiliul Uniunii Europene.

A treia lectură

Procedura legislativă ordinară va continua, desigur, dacă Comitetul de conciliere aprobă proiectul comun în termen de 6 săptămâni. Acesta (textul comun) va fi examinat de către Consiliu și Parlamentul European în termen de șase săptămâni de la adoptare pentru a adopta acest act. Actul juridic se adoptă cu majoritatea voturilor exprimate în Parlament și cu majoritatea calificată a voturilor exprimate în Consiliu.

Dispoziții speciale

Printre altele, Tratatul de la Lisabona modifică metoda de calcul a majorității calificate în Consiliu și domeniul de aplicare al acesteia.

În acest sens, regăsim mai multe prevederi, după cum urmează:³⁶

- până la data de 1 noiembrie 2014 se va aplica sistemul instituit prin Tratatul de la Nisa, adică majoritatea calificată este realizată atunci când 255 de voturi din cele 345 posibile sunt oferite în favoarea actului propus. în plus, statele care au votat pentru acel act trebuie să reprezinte 62% din populația Uniunii Europene. Această condiție se prezumă a fi îndeplinită,

³⁵ Ioan Ciochina Barbu, *Drept Instituțional al Uniunii Europene*, Ed. Wolters Kluwer, 2010,p.143

³⁶ Popescu, Mariana Roxana; Dumitrașcu, Mihaela Augustina, „*Drept European european. Caiet de seminar*”, ediția a IV-a, Ed. Universul Juridic, București, 2009,p.154

însă, dacă un stat membru solicită verificarea îndeplinirii acestei condiții se va acționa în consecință;

- „începând cu 1 noiembrie 2014 (...), în cazul în care Consiliul nu hotărăște la propunerea Comisiei sau a înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, majoritatea calificată se definește ca fiind egală cu cel puțin 72% din membrii Consiliului reprezentând statele membre participante, care reunesc cel puțin 65% din populația Uniunii”;

- totodată, începând cu 1 noiembrie 2014 majoritatea calificată va fi definită ca „fiind egală cu cel puțin 55% din membrii Consiliului, reprezentând statele membre participante, care reunesc cel puțin 65% din populația acestor state”³⁷. În acest caz, „minoritatea de blocare trebuie să includă cel puțin numărul minim de membri din Consiliu, care reprezintă mai mult de 35% din populația statelor membre participante, plus un membru, în caz contrar majoritatea calificată se consideră întrunită”³⁸. Cu toate acestea, este prevăzută o perioadă de tranziție, până la 31 martie 2017, când va exista posibilitatea ca un stat membru să solicite aplicarea sistemului de vot prevăzut de art. 238 TFUE;

- este prevăzut, de asemenea, și un mecanism de vot, mecanism ce face aplicarea compromisului de la Ioannina. Compromisul permite unui grup de state mai mic decât minoritatea de blocare să suspende, temporar, adoptarea actului respectiv. În această situație, Consiliul nu va trece la vot, ci va continua să delibereze, „într-un termen rezonabil”, dacă solicitarea provine de la un grup de state ce reprezintă cel puțin 75% din numărul statelor. Începând, însă, cu 1 aprilie 2017, pragul de 75% se reduce la 55%.

B. Procedura legislativă specială

Tratatul de la Lisabona reduce procedurile legislative la două. Astfel, alături de procedura legislativă ordinară, întâlnim reglementată și procedura legislativă specială, procedură prin care, în cazurile prevăzute de tratate, actele juridice ale Uniunii Europene pot fi adoptate de către Parlamentul European, cu participarea Consiliului sau de către Consiliul cu participarea Parlamentului European.

Ca particularități ale acestei proceduri, reținem:³⁹

- pentru adoptarea unui act, prin această procedură, este necesară realizarea unanimității în cadrul Consiliului, precum și obținerea unei aprobări din partea Parlamentului. Observăm, astfel, că, în acest fel, statele membre dispun de un veritabil drept de veto, în timp ce membrii

³⁷ Art. 238 alin. (3) lit. a) par. 1 TFUE.

³⁸ Art. 238 alin. (3) lit. a) par. 2 TFUE.

³⁹ Alexandru, Ioan, op.cit.p.154

Parlamentului European au un rol mai mic, deoarece nu mai dețin aceleași atribuții ca în cazul procedurii legislative ordinare;

- la o analiză atentă a prevederilor Tratatului, constatăm că rolul Comisiei nu este menționat în mod explicit, însă putem afirma că executivul Uniunii Europene își vede atribuțiile sporite, în sensul că, urmare a unui act legislativ⁴⁰, Comisia poate interveni în cadrul procedurii, modificând „unele elemente neesențiale” ale actului propus.

Procedura legislativă specială se aplică, îndeosebi, în următoarele materii:

- justiție și afaceri interne (de exemplu: parchetul european; cooperarea polițienească operațională; măsurile privind pașapoartele; cărțile de identitate; permisele de ședere ș.a.);
- buget (resursele proprii; cadrul financiar plurianual etc.);
- fiscalitatea (deplasările de capital către țările terțe; armonizarea legislațiilor privind impozitele indirecte etc.);
- unele aspecte prevăzute în cadrul anumitor politici comune (de exemplu: măsurile de mediu având natură fiscală; programele de cercetare și dezvoltare tehnologică, atunci când programul-cadru plurianual este adoptat potrivit procedurii legislative ordinare; securitatea socială și protecția socială a lucrătorilor).

2.4 Jurisprudență

Costa c. ENEL (1964)⁴¹

Rezumatul hotărârii

1. Procedură - Hotărâre preliminară - Competența Curții - Interpretare (Tratatul CEE, art. 177)

2. Procedură - Hotărâre preliminară - Competența Curții - Limite (Tratatul CEE, art. 177)

3. CEE comunitară - Ordinea juridică comunitară - Caracter special - Rang în raport cu sistemele juridice naționale - Primatul normelor comunitare - Limitarea definitivă a drepturilor suverane ale statelor membre

4. Statele membre ale CEE - Angajamente față de Comunitate care le obligă ca state - Supravegherea obligatorie de către Comisie - Imposibilitatea persoanelor de a invoca o nerespectare a statului în cauză sau nerespectarea Comisiei

⁴⁰ „Actele legislative definesc, în mod expres, obiectivele, conținutul, domeniul de aplicare și durata delegării de competențe. Elementele esențiale ale unui anumit domeniu sunt rezervate actului legislativ și nu pot face, prin urmare, obiectul delegării de competențe” (Gyula Fâbiân, *op. cit.*, p. 218).

⁴¹ Cauza 6/64, Flaminio Costa c. ENEL [1964] Rec. p. 585, 593

5. Aproximarea legilor - Denaturări de evitat - Procedură - Absența drepturilor individuale (Tratatul CEE, art. 102)

6. Ajutoare acordate de state - Eliminare - Procedura - Absența drepturilor individuale (Tratatul CEE, art. 92, 93)

7. Statele membre ale CEE - Obligație perfectă în temeiul tratatului - Concept - Drepturi individuale ale persoanelor - Protejarea acestor drepturi de către instanțele interne

8. Libertatea de stabilire - Restricții - Eliminare - Interzicerea noilor măsuri restrictive - Natura acestei interdicții - Consecințe - Drepturi individuale ale persoanelor - Protejarea acestor drepturi de către instanțele interne (Tratatul CEE, art. 52, 53)

9. Libertatea de stabilire - Restricții - Eliminare - Interzicerea noilor măsuri restrictive - Respectarea acestei obligații (Tratatul CEE, art. 53)

10. Restricții cantitative - Eliminare - Monopoluri naționale de natură comercială - Interzicerea noilor măsuri restrictive - Drepturi individuale ale persoanelor - Protejarea acestor drepturi de către instanțele interne (Tratatul CEE, art. 37)

11. Restricții cantitative - Eliminare - Monopoluri cu caracter comercial - Interdicție - Obiect - Control judiciar (Tratatul CEE, art. 37)

(1) În cadrul procedurii de pronunțare a unei hotărâri preliminare, Curtea nu poate nici să aplice tratatul unei cauze concrete, nici să se pronunțe cu privire la validitatea măsurilor de drept intern în privința acestuia, așa cum ar fi posibil să facă în cadrul acesteia. din articolul 169. Curtea poate, totuși, să extragă din formularea imperfectă a instanței naționale singurele întrebări referitoare la interpretarea tratatului.

2. Articolul 177 se bazează pe o clară separare a funcțiilor dintre instanțele naționale și Curte și nu permite acesteia din urmă să cunoască faptele cauzei și nici să cenzureze temeiurile și obiectivele cererii de „interpretare”.

3. Spre deosebire de tratatele internaționale obișnuite, Tratatul CEE a instituit propria sa ordine juridică care a fost integrată în sistemul juridic al statelor membre la data intrării în vigoare a tratatului și care este obligatorie pentru jurisdicția acestora.

Prin înființarea unei comunități cu durată nelimitată, înzestrată cu instituții proprii, personalitate, capacitate juridică, capacitate de reprezentare internațională și mai ales puteri reale rezultate dintr-o limitare de competență sau un transfer de atribuții ale statelor către Comunitate, acestea și-au limitat drepturi suverane și a creat astfel un corp de legi aplicabil cetățenilor lor și ei înșiși.

Această integrare, în dreptul fiecărei țări membre, a prevederilor care provin din surse comunitare și mai general a termenilor și spiritului tratatului, au drept corolar imposibilitatea statelor de a prevala, împotriva unei ordini juridice acceptate de acestea. pe bază de

reciprocitate, o măsură unilaterală ulterioară căreia nu i se poate opune astfel, dreptul care decurge din tratat care rezultă dintr-o sursă autonomă neputând, din cauza specificului său inițial, să se opună judiciar printr-un text intern oricare ar fi acesta. poate fi fără a-și pierde caracterul comunitar și fără a pune în discuție temeiul juridic al Comunității însăși. Transferul efectuat de către state, din ordinea lor juridică internă în beneficiul ordinii juridice comunitare, a drepturilor și obligațiilor corespunzătoare dispozițiilor tratatului atrage, așadar, o limitare definitivă a drepturilor lor suverane.

4. Comisia are datoria de a se asigura că statele membre respectă angajamentele care le sunt impuse prin tratat și care le leagă ca state fără a da naștere unor drepturi din partea justițiabililor, însă această obligație a Comisiei nu conferă persoanelor fizice posibilitatea de a invoca, în dreptul comunitar și prin articolul 177, fie eșecul statului în cauză, fie eșecul Comisiei.

I - Expunere de fapte și procedură

Întrucât în condițiile Legii nr. 1643 din 6 decembrie 1962 și a decretelor ulterioare, Republica Italiană a procedat la naționalizarea producției și distribuției de energie electrice și a creat o organizație cunoscută sub numele de E.N.E.L. la care au fost transferate activele companiilor electrice;

Întrucât, în conflict cu E.N.E.L. privind plata unei facturi pentru consumul de energie electrice domnul Costa, în calitate de consumator și acționar al societății Edison Volta, afectată de această naționalizare, a solicitat incidental în cadrul procedurii în fața Giudice Conciliatore tre Milano aplicarea articolului 177 din Tratatul CEE pentru scopul obținerii interpretării articolelor 102, 93, 53 și 37 din tratatul menționat, care ar fi fost înclcate de legea italiană menționată anterior;

Întrucât, prin ordinul din 16 ianuarie 1964, Giudice Conciliatore, dând curs acestei cereri, a hotărât următoarele:

„Având în vedere articolul 177 din Tratatul din 25 martie 1957 de instituire a E.C.E., încorporat în legislația italiană prin Legea nr. 1203 din 14 octombrie 1957 și având în vedere afirmația Legea nr. 1643 din 6 decembrie 1962 și decretul 1670 din 15 decembrie 1962, nr.36 din 4 februarie.

1963, nr. 138 din 25 februarie 1963, nr. 219 din 14 martie 1963 încal articolele 102, 93, 53 și 37 din tratatul menționat anterior, suspendă judecarea cauzei și dispune transmiterea unei copii certificate a dosarului tre Curte. de Justiție a Comunității Economice Europene din Luxemburg”;

Având în vedere prin grija grefierului Giudice Conciliatore, Curtea a fost sesizată cu această întrebare preliminară înregistrată la grefa Curții la 20 februarie 1964; întrucât, într-un memoriu înregistrat la 15 mai 1964, domnul Costa și-a prezentat observațiile și a solicitat Curții „interpretarea tratatului, în special a articolelor 102, 93, 53 și 37”; prin memoriul înregistrat la 23 mai 1964, guvernul italian a concluzionat întrebarea preliminară era „absolut inadmisibilă” și cererile de interpretare erau nefondate; prin memoriu înregistrat la 23 mai 1964, E.N.E.L. a concluzionat aceleași întrebări sunt nefondate; printr-un memoriu din 23 mai 1964, Comisia și-a făcut cunoscute observațiile atât cu privire la relevanța întrebărilor adresate, cât și la interpretarea articolelor menționate mai sus;

Având în vedere Curtea a fost sesizată și cu o „cerere de intervenție” înregistrată la grea la 20 mai 1964, care a fost declarată inadmisibilă prin ordinul din 3 iunie 1964.

II - Observații prezentate în conformitate cu articolul 20 din Statutul Curții Cu privire la regularitatea întrebării adresate

Întrucât guvernul italian critici Giudice Conciliatore pentru nu s-a limitat să solicite Curții să interpreteze tratatul, ci să spună da legea italiană în litigiu era legală în privința sa; în consecință, întrebarea adresată ar fi inadmisibilă; o instanță națională nu poate recurge la această procedură atunci când, pentru a soluționa un litigiu, trebuie să aplice nu o dispoziție a tratatului, ci doar o lege națională; articolul 177 nu poate fi utilizat ca mijloc de a permite unei instanțe naționale, la inițiativa unui resortisant al unui stat membru, să trimită o lege a acestui stat la procedura de întrebare preliminară pentru încălcarea obligațiilor convenționale; singura procedură posibilă ar fi aceea a articolelor 169 și 170 și în consecință, prezenta procedură în fața Curții ar fi lovită de „inadmisibilitate absolută”; Domnul Costa susține, dimpotrivă, tratatul supune competența Curții simplei existență a unei cereri în sensul articolului 177 și din întrebarea adresată rezultă aceasta impli o interpretare a tratatului; Curtea nu ar trebui să aprecieze faptele sau considerațiile care ar fi putut ghida instanța națională în alegerea întrebărilor sale;

În sfârșit, Comisia arată examinarea Curții nu se poate referi nici la motivele care au determinat întrebările instanței naționale, nici la importanța acestora pentru soluționarea litigiului.

În speță, formularea lor pare să se apropie de acțiunea pentru încălcarea unei obligații comunitare, astfel cum este prevăzută la articolele 169 și 170 și, ca atare, inadmisibilă; totuși, Curtea ar trebui să identifice, în întrebările care i-au fost adresate, cele referitoare la singura interpretare permisă de articolul 177 din Tratatul CEE nu conține nicio dispoziție de natură să dea naștere unor drepturi ale persoanelor fizice pe care instanțele interne trebuie să le protejeze.

6. Dispozițiile articolului 93 din Tratatul CEE nu conțin dispoziții susceptibile de a da naștere unor drepturi ale persoanelor fizice pe care instanțele interne trebuie să le protejeze.

7. O obligație a statelor membre în temeiul Tratatului CEE, care este necondiționată și necondiționată în îndeplinirea sau efectele sale la intervenția oricui act, fie al statelor, fie al Comisiei, este perfectă din punct de vedere juridic și, în consecință, capabilă să producă efecte directe în relațiile dintre statele membre și justițiabili. O astfel de obligație este înscrisă în sistemul juridic al statelor membre, constituie însăși dreptul acestora și îi privește direct pe resortisanții acestora în beneficiul rora ea a dat naștere unor drepturi individuale pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze.

Cu privire la interpretarea articolului 37

- întrucât, în condițiile articolului 37 alineatul (1), statele membre își adaptează progresiv „monopolurile naționale de natură comercială” pentru a asigura, în condițiile de aprovizionare și de desfacere, excluderea oricărei discriminări între resortisanții statelor membre;
- întrucât prevede, de asemenea, la alineatul (2), ca acesta din urmă să se abțină de la orice nouă măsură contrară acestei dispoziții;
- Întrucât statele au contractat astfel o dublă obligație: una, activă, menită să-și aranjeze monopolurile naționale, cealaltă, pasivă, menită să evite orice măsură nouă;
- tocmai din această ultimă obligație se solicită interpretarea precum și a elementelor primei necesare acestei interpretări;
- întrucât articolul 37 alineatul (2) prevede o interdicție necondiționată care constituie o obligație de a nu face, dar de a nu face;
- această obligație nu este însoțită de nicio rezervă de a subordona punerea ei în aplicare unui act pozitiv de drept intern;
- întrucât această interdicție, prin însăși natura sa, poate produce efecte directe în raporturile juridice dintre statele membre și justițiabilii acestora;
- interdicție astfel exprimată formal, care a intrat în vigoare odată cu tratatul în întreaga Comunitate și, ca urmare, a devenit parte a sistemului juridic al statelor membre, constituie însăși dreptul statelor respective și îi privește direct pe resortisanții acestora în beneficiul rora. a generat drepturi individuale pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze;
- Având în vedere interpretarea solicitată a articolului 37 impune, din cauza complexității textului și a ingerințelor dintre paragrafele 1 și 2, luarea în considerare a acestora în întregul capitol la care se referă;
- acest capitol este dedicat „eliminării restricțiilor cantitative între statele membre”;

- întrucât trimiterea de la articolul 37 alineatul (2) la „principiile enunțate la alineatul (1)” este astfel menită să împiedice stabilirea orerei noi „discriminări între resortisanții statelor membre” în „condițiile de aprovizionare și de desfacere”;
- scopul fiind astfel precizat, articolul 37 alineatul (1) descrie, pentru a le interzice, mijloacele prin care ris să fie zădărnicită;
- toate noile monopoluri sau organizații menționate la articolul 37 sunt apoi interzise, prin trimitere la articolul 37 alineatul (2), în măsura în care tind să introdu noi discriminări în condițiile de aprovizionare și de desfacere (1);
- întrucât, prin urmare, este oportun ca județul de fond să stabilească mai întâi dacă acest obiectiv este într-adevăr împiedicat, și anume dacă o nouă discriminare între resortisanții statelor membre în condițiile de aprovizionare și de desfacere rezultă din însăși măsura în litigiu sau va fi a acesteia; consecință;
- întrucât este, de asemenea, necesar să se ia în considerare mijloacele menționate la articolul 37 alineatul (1);
- acest articol interzice instituirea, nu a tuturor monopolurilor naționale, ci a celor care au „caracter comercial” și asta, în măsura în care tind să introdu discriminările sus-menționate; pentru a intra sub incidența interdicțiilor prezentului text, monopolurile și organizațiile naționale în cauză trebuie, pe de o parte, să aibă ca obiect tranzacții cu un produs comercial susceptibil de a face obiectul concurenței și schimburi între statele membre, cu privire la pe de altă parte, să joace un rol eficient în aceste schimburi; revine județului de fond să aprecieze în fiecare caz dacă activitatea economi în cauză se referă la un astfel de produs care, prin natura sa și prin cerințele tehnice sau internaționale rora le este supus, poate face obiectul unui rol efectiv în importuri. sau exporturi între resortisanții statelor membre.

În ceea ce privește costurile întrucât cheltuielile efectuate de Comisia Comunității Economice Europene și de guvernul italian, care și-au prezentat observațiile Curții, nu pot fi rambursate; în speță, procedura capătă, în ceea ce privește părțile din litigiul aflat pe rolul Giudice Conciliatore din Milano, caracterul unui incident ridicat în fața acestui județ; din aceste motive, având în vedere înscrisurile; județul raportor audiat în raportul său; părțile la litigiul inițial, Comisia Comunității Economice Europene și guvernul italian au fost audiate în observațiile lor; avocatul general audiat în concluziile sale;

- având în vedere articolele 37, 53, 93, 102, 177 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene;
- 1° Articolul 102 nu conține nicio dispoziție de natură să creeze justițiabililor drepturi pe care instanțele interne trebuie să le protejeze;

- 2° Cerințele articolului 93, care se referă la întrebarea adresată, nu includ nici asemenea dispoziții;
- 3° Articolul 53 constituie o normă comunitară capabilă să dea naștere justițiabililor drepturi pe care instanțele interne trebuie să le protejeze;
- Aceste prevederi interzic orice măsură nouă care vizează supunerea stabilirii resortisanților altor state membre unor reglementări mai stricte decât cele rezervate cetățenilor, indiferent de regimul juridic al societăților comerciale.
- 4° Articolul 37 alineatul (2) constituie, în toate dispozițiile sale, o normă comunitară capabilă să dea naștere justițiabililor drepturi pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze. În contextul întrebării adresate, scopul acestor dispoziții este de a interzice orice măsură nouă contrară principiilor articolului 37 alineatul (1), adică orice măsură care are ca obiect sau ca urmare o discriminare între resortisanții statului membru. Statele aflate în condiții de aprovizionare și de desfacere, prin intermediul monopolurilor sau organizațiilor, care trebuie, pe de o parte, să aibă ca obiect tranzacții cu un produs comercial susceptibil de concurență și schimburi între statele membre, pe de altă parte, să joace un rol eficient în aceste schimburi;
- și decide: Este de competența Giudice Conciliatore din Milano să se pronunțe asupra cheltuielilor de judecată aferente acestei proceduri. Astfel judecat la Luxemburg la 15 iulie 1964.

CONCLUZII

CJUE descrie dreptul UE drept deschis și prietenos cu dreptul internațional din care este considerat a fi „parte integrantă” și subliniază angajamentul puternic de principiu al UE față de dreptul internațional pe care „trebuie să-l respecte... în exercitarea competențelor sale”.

Există cel puțin trei aspecte în care dreptul internațional general este mai puțin puternic în relație, în ciuda tonurilor mai reconciliatoare ale lui Kadi II. În primul rând, în ceea ce privește efectul direct: prezumția că dreptul internațional are efect direct în ordinea dreptului Comunitar a fost slăbită considerabil de extinderea excepțiilor. În plus, cerințele de prag pentru efectul direct atât al dreptului tratat, cât și pentru ca persoanele fizice să invoce dreptul cutumiar în CJUE au devenit mai restrictive. Aceasta este cea mai semnificativă și cea mai de anvergură dintre câteva abordări mai restrictive care indică o tendință mai largă. În al doilea rând, deschiderea către interpretarea armonioasă a dreptului UE și a dreptului internațional nu mai este fără echivoc. În al treilea rând, dezvoltarea recentă a noțiunii de ierarhie în cadrul dreptului primar al UE limitează posibilitatea de a acorda prioritate dreptului internațional. În al patrulea rând, posibilitatea de a deroga de la dreptul primar al UE pentru acordurile de preaderare (articolul 351 TFUE) a fost redusă considerabil.

Există cel puțin două seturi posibile de motive pentru această tendință, unul legat de decizia într-un caz individual și unul legat de constituționalismul UE în sine. În primul rând, la fel ca la nivel național, motivele vor sta într-o utilizare selectivă și orientată spre rezultate a dreptului internațional. Curtea va folosi motive care sunt cel mai ușor de justificat din punct de vedere procedural sau argumentativ și, prin urmare, cele mai eficiente pentru o instanță într-un anumit caz (FIAMM și Fedon, Intertanko, Kadi, ATAA). Uneori, de asemenea, o preocupare reală cu privire la valorile constituționale substanțiale (Kadi) sau cu privire la obiectivul de reglementare urmărit (Intertanko, ATAA) poate fi determinantă. În cazul în care deschiderea față de dreptul internațional este utilă pentru UE și sprijină pretențiile și aplicarea dreptului UE (cum este cazul cu efectul direct al acordurilor comerciale și de asociere), Curtea a adoptat - în mod selectiv - o abordare mai deschisă. În schimb, Curtea sa arătat mai puțin dispusă să fie deschisă către dreptul internațional în cazul în care dreptul internațional limitează puterea UE, de exemplu ca standard pentru controlul validității actelor UE. O observație similară trebuie făcută atunci când dreptul internațional expune UE la foruri concurente de soluționare a litigiilor. Potențiala influență a unui „interes instituțional” s-a putut observa deja în trecut în ceea ce privește Curtea Europeană a Drepturilor Omului și, mai recent, în ceea ce privește Tribunalul Internațional al Dreptului Mării în disputa privind fabrica Mox. Acesta a culminat cu Avizul 2/13 în care CJUE a considerat că acordul de aderare al UE la CEDO, pe larg negociat, era incompatibil cu dreptul UE, producând astfel un regres grav procesului de aderare.

În al doilea rând, un motiv important pentru abordarea CJUE față de dreptul internațional este constituționalismul UE. Există mai multe dimensiuni ale acestui lucru. O preocupare pentru legitimitatea UE poate determina o constituționalizare substanțială în contrast cu dreptul internațional - ca în contextul drepturilor omului în Kadi I. Susținerea valorilor constituționale va avea un impact asupra legitimității reale și percepute a UE față de indivizi și membru al UE. state. În special în contextul drepturilor omului, abordarea Curții va fi influențată de necesitatea menținerii echilibrului la care a ajuns cu statele membre în lupta pentru supremația dreptului UE. Acest echilibru anticipează rezistența statelor membre față de UE, dar depinde de eficiența și protecția generală echivalentă a drepturilor omului. Prin urmare, protecția efectivă și percepută a drepturilor omului de către UE este la fel de relevantă pentru legitimitatea UE, precum și pentru asigurarea supremației de facto a dreptului UE asupra dreptului statelor membre. O altă schimbare în abordarea dreptului internațional în ordinea dreptului Comunitar este, prin urmare, una de la formă la substanță sau conținut, ceea ce poate face distincția clasică monist/dualistă în cele din urmă mai puțin relevantă.

Tendința recentă de închidere relativă a UE față de dreptul internațional de-a lungul unei paradigme etatist-constituționale este esențială pentru constituționalizarea internă în continuare a ordinii juridice a UE, dar constituționalizarea nu depinde de aceasta. Este îngrijorător, deoarece crește în mod inutil potențialul de conflicte între diferite părți ale dreptului internațional. Acest lucru ar duce la o pierdere de coerență, care ar trebui evitată acolo unde este posibil. Prin urmare, CJUE nu ar trebui să se bazeze pe noțiuni de autonomie și pe versiuni pur interne ale ierarhiei normative atunci când se confruntă cu dreptul internațional. În schimb, Curtea ar trebui să accepte în mod corespunzător pretenția sa de deschidere față de ordinea juridică internațională ca parte a constituționalismului său. Procedând astfel, ar trebui să accepte în mod corespunzător o obligație internațională, cum ar fi una care rezultă direct sau indirect din obligațiile statelor membre în temeiul Cartei în Kadi I; în plus, ar trebui să adopte o abordare coerentă a efectului direct și a interpretării obligațiilor internaționale, folosind pe deplin canonul interpretării, inclusiv interpretarea consecventă și contextuală; și, dacă este necesar, ar trebui să se angajeze în limitele normelor rezultate atât din normele internaționale, cât și din cele ale UE de importanță fundamentală. Faptul că O.I sunt creaturi ale dreptului internațional (tratate) ar putea chiar justifica o cerință mai strictă de curtoazie față de alte părți ale dreptului internațional. În plus, UE are responsabilitatea constituțională de a respecta cu strictețe și de a dezvolta dreptul internațional (articolul 3(4) TUE), care este mai bine servit prin angajament. După caz, principiul cooperării sincere prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE poate susține o astfel de responsabilitate pentru a evita situațiile de dublă obligație pentru statele membre.

Beneficiile mai largi ale unui angajament deschis cu dreptul internațional au fost demonstrate de aspecte ale cauzelor ATAA și Diakite care pot fi contrastate cu Intertanko sau Kadi: există o contribuție directă, mai puternică și, eventual, mai rapidă la dezvoltarea dreptului internațional. Prin implicarea riguroasă în dreptul internațional, Curtea a reușit să ofere motive temeinice pentru compatibilitatea schemei europene de comercializare a certificatelor de emisii cu dreptul internațional. Angajamentul cu dreptul internațional a adăugat astfel legitimitatea schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii și ar putea chiar influența crearea unui regim la nivel mondial. În Diakite, Curtea a oferit o interpretare teleologică puternică care a arătat de ce conceptele formulate în mod similar de „conflict armat intern” în dreptul UE privind refugiații și în dreptul internațional umanitar nu trebuie interpretate identic. În schimb, o abordare constituțională bazată exclusiv pe autonomie ar fi postulat pur și simplu un rezultat fără implicarea în dreptul internațional și ar fi putut crea un precedent dăunător pentru dezlegarea și încălcarea dreptului internațional.

Dreptul internațional se bazează pe consolidarea și afirmarea normelor individuale pentru a dezvolta și menține CIL. Ca sistem, este vulnerabil la încălcări, care în cele din urmă pot submina nu doar regula individuală, ci și caracterul obligatoriu al dreptului internațional ca atare. O abordare interpretativă implicată ar evita multe dintre aceste consecințe negative și probabil neintenționate.

BIBLIOGRAFIE

1. Alexander Orakhelashvili, „Convenția de la Viena din 1969. Articolul 30: Aplicarea tratatelor succesive referitoare la același subiect”, în Convenția de la

- Viena privind dreptul tratatelor A Commentary, eds. Olivier Corten și Pierre Klein, Oxford: Oxford University Press, 2011).
2. Anamaria Groza, *Uniunea Europeană Drept Instituțional*, Ed. C.H.Beck, București, 2008,p.121
 3. Andreas Paulus, „*Apariția comunității internaționale*”, în *New Perspectives on the Divide Between National and International Law*, eds. Janne Nijman și Andre Nollkaemper, Oxford: Oxford University Press, 2007.
 4. Antonios Tzanakopoulos, *Neascultarea Consiliului de Securitate. Contramăsuri împotriva sancțiunilor nedrepte*, Oxford: Oxford University Press, 2011.
 5. Apostol Tofan, Dana, „*Instituții administrative europene*”, Ed. C.H.Beck, București, 2006.
 6. Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, Ed. Universul juridic. București, 2011.
 7. Bardo Fassbender, „*Carta Națiunilor Unite ca constituție a comunității internaționale*”, *Columbia Journal of Transnational Law*, 1998.
 8. Bercea Raluca, *Drept European*, Ed. CH.Beck, București, 2007
 9. Christian Walter, „*Dreptul internațional într-un proces de constituționalizare*”, în *New Perspectives on the Divide Between National and International Law*, eds. Janne Nijman și Andre Nollkaemper, Oxford: Oxford University Press, 2007.
 10. Christian Walter, „*Dreptul internațional într-un proces de constituționalizare*”, în *New Perspectives on the Divide Between National and International Law*, eds. Janne Nijman și Andre Nollkaemper (Oxford: Oxford University Press, 2007), 191.
 11. Dacian Cosmin Dragoș, *Uniunea europeană, instituții,mecanisme*, Ed. CH Beck, Ediția a-III-a, 2007.
 12. Dan Vătăman, *Instituțiile Uniunii Europene,Caiet de seminar*, Ed. Universul Juridic, București, 2011.
 13. Enzo Cannizzaro, Paolo Palchetti și Ramses A. Wessel, eds., *International Law as Law of the European Union*, Leiden: Martinus Nijhoff, 2011.
 14. Franz C. Mayer, „*Dreptul european ca deschidere a ușii pentru dreptul internațional public?*“, în *Droit International et Diversity des Cultures Juridiques - International Law and Diversity of Legal Cultures*, (Paris: Pedone, 2008), 241-55.
 15. Ioan Ciochina Barbu, *Drept Instituțional al Uniunii Europene*, Ed. Wolters Kluwer, 2010.

16. Jan Wouters, Andre Nollkaemper și Erika De Wet, eds., *The Europeanisation of International Law: The Status of International Law in the EU and its Member States*, Haga: Asser Press, 2008).
17. Popescu, Mariana Roxana; Dumitrașcu, Mihaela Augustina, „Drept European european. Caiet de seminar”, ediția a IV-a, Ed. Universul Juridic, București, 2009,p.154
18. Ramses A. Wessel, „Reconsidering the Relationship between International and EU Law: Towards a Content-based Approach?”, în *International Law as Law of the European Union*, eds. Enzo Cannizzaro, Paolo Palchetti și Ramses A. Wessel (Leiden: Martinus Nijhoff, 2011)